

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 10 Zestawienie danych w kontekście analizy uwarunkowań społecznych dla obszaru miejskiego

Lp.	Ulice	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	Liczba osób korzystających z pomocy na dożywanie dzieci	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Liczba osób bezrobotnych
1.	1 Maja	72	0	4	3	5	2	0	1	17	21	7
2.	2 Maja	7	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
3.	22 Lipca	732	5	12	10	7	7	2	2	98	181	44
4.	23 Lutego	74	0	0	0	3	3	0	0	15	8	5
5.	3 Maja	15	0	0	0	0	0	0	0	5	0	1
6.	9 Maja	94	0	5	0	4	0	0	0	18	16	6
7.	Akacyjowa	25	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	2	5	1	1	2	0	0	5	0	1
9.	Artylerzystów	28	0	0	0	0	0	0	0	12	2	0

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

10.	Bociania	8	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
11.	Bohaterów Warszawy	88	0	0	0	0	19	0	0	13	25	3
12.	Bolesława Chrobrego	253	1	4	2	9	13	0	1	35	66	8
13.	Brzechwy	20	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
14.	Bukowa	11	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0
15.	Chopina	31	0	0	0	0	0	0	0	2	5	1
16.	Czarneckiego	48	0	0	0	0	0	0	0	7	9	1
17.	Dąbrowskiej	43	0	0	0	0	0	0	0	10	12	0
18.	Dąbrowszczaków	405	4	9	16	5	10	3	3	88	55	14
19.	Długosza	150	2	0	0	0	0	0	0	18	14	1
20.	Energetyków	78	0	0	0	2	1	0	0	12	8	5
21.	Fabryczna	80	3	8	12	7	6	0	1	17	12	8
22.	Fredry	5	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
23.	Galczyńskiego	8	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
24.	Grunwaldzka	1567	5	10	11	19	6	1	0	231	463	55
25.	Jana III Sobieskiego	138	0	0	0	0	0	0	0	23	40	4
26.	Jarzębinowa	126	1	4	4	5	3	1	1	31	11	5

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

27.	Jaśminowa	15	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1
28.	Jodłowa	4	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
29.	Kalinowa	21	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0
30.	Kanałowa	63	1	2	0	0	0	0	0	11	7	2
31.	Kardynała Wyszwińskiego	28	0	0	0	0	1	1	0	7	3	4
32.	Kochanowskiego	154	0	1	1	0	0	0	1	17	39	6
33.	Kolejowa	134	4	7	19	3	3	1	0	28	21	10
34.	Konopnickiej	271	7	16	33	11	4	1	9	42	48	28
35.	Kopernika	221	1	6	7	0	1	0	0	30	42	13
36.	Kościuszki	348	0	4	3	5	4	2	1	67	69	13
37.	Kraszewskiego	34	0	0	0	3	0	0	0	8	2	3
38.	Kruczkowskiego	86	0	0	0	0	0	0	0	18	5	0
39.	Leszczynowa	16	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0
40.	Łąkowa	9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
41.	Magnoliowa	52	0	0	0	0	0	0	0	10	4	4
42.	Malinowa	13	0	0	0	0	0	0	0	3	2	1
43.	Matejki	195	0	0	0	2	1	0	0	24	35	9

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

44.	Matejkowy Zakątek	33	0	0	0	0	0	0	0	11	2	0
45.	Mickiewicza	357	12	25	57	23	5	0	3	73	52	33
46.	Miodowa	13	0	0	0	0	0	0	0	4	0	1
47.	Modrzewskiego	58	0	0	0	0	0	0	0	6	9	2
48.	Mur Południowy	921	4	0	11	1	13	3	2	114	378	53
49.	Nadbrzeżna	95	0	0	0	0	5	0	0	9	12	3
50.	Niedziałkowskie so	46	2	0	0	0	5	0	0	6	12	4
51.	Norwida	67	0	0	0	0	0	0	0	11	12	5
52.	Obrońców Westernlatte	9	0	0	0	0	3	0	0	0	6	0
53.	Ogrodowa	20	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
54.	Os. Północne	120	1	8	4	5	0	0	1	23	28	9
55.	Piaskowa	20	0	0	0	0	3	0	0	7	2	1
56.	Piastowska	174	0	5	2	1	0	0	1	26	35	12
57.	Pogodna	10	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
58.	Polna	279	3	0	0	4	2	0	0	61	42	14
59.	Poziomkowa	25	0	4	7	7	0	0	0	10	4	1
60.	Prusa	48	0	0	0	0	0	0	0	8	7	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

61.	Reja	34	0	0	0	1	0	0	0	10	3	2
62.	Reymonta	53	0	0	0	2	0	0	0	9	5	0
63.	Roosevelta	85	2	4	10	2	0	0	1	16	18	7
64.	Rybacka	159	0	2	0	0	0	0	0	18	57	5
65.	Rycerska	183	1	5	5	4	2	0	1	19	69	10
66.	Rynek	418	2	2	2	0	4	0	0	48	168	13
67.	Sienkiewicza	180	6	5	13	10	0	1	0	33	36	16
68.	Skłodowskiej-Curie	16	1	0	0	0	0	0	0	1	9	0
69.	Słoneczna	56	0	0	0	0	0	0	0	11	8	0
70.	Słonecznikowa	6	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
71.	Słowackiego	97	7	7	13	12	0	0	1	18	11	9
72.	Stargardzka	612	2	4	8	7	16	2	0	82	110	22
73.	Staszica	1209	1	7	14	4	0	4	4	306	137	43
74.	Stawina	31	0	1	0	0	0	0	0	11	4	1
75.	Sucharskiego	86	0	0	0	1	0	0	0	19	26	2
76.	Tuwima	100	0	0	1	2	0	0	0	12	13	3
77.	Władysława Jagiełły	1531	11	11	23	20	21	3	5	217	392	68

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

78.	Wojska Polskiego	97	0	0	0	0	0	0	0	21	12	5
79.	Wolności	960	13	23	53	31	43	3	9	121	285	52
80.	Wybickiego	57	1	1	3	2	0	0	0	8	11	3
81.	Wysoka	372	1	4	2	2	0	0	1	80	31	20
82.	Wyspiańskiego	28	1	0	1	0	0	0	0	2	6	1
83.	Wyzwolenia	106	1	3	1	3	0	0	2	13	20	3
84.	Zielna	61	2	2	6	1	0	0	0	13	7	5
85.	Żeglarska	9	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1
86.	Żeromskiego	66	0	0	0	1	0	0	0	6	12	1
		14691	111	220	358	237	210	29	51	2442	3282	698

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 11 Uwarunkowania społeczne – IMD społeczne dla obszaru miejskiego Gminy Choszczno

Lp.	Ulice	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	Liczba osób korzystających z pomocy na dożywianie dzieci	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba wszczętych procedur Nibieskiej Karty	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Liczba osób bezrobotnych	IMD społeczne
1.	1 Maja	72	0	0	4,2	0	2,5	0	0	23,6	20,7	0	46
2.	2 Maja	7	0	0	0	0	0	0	0	45,8	0	0	10
3.	22 Lipca	732	0,7	1,6	1,4	0,9	0,9	0	0	20,0	24,0	6,0	32
4.	23 Lutego	74	0	0	0	0	1,0	0	0	20,3	10,8	6,7	20
5.	3 Maja	15	0	0	0	0	0	0	0	33,3	0	0	12
6.	9 Maja	94	0	5,3	0	4,0	0	0	0	19,1	17,0	6,4	21
7.	Akacyjowa	25	0	0	0	0	0	0	0	20,0	0	0	11
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	14,3	35,7	7,1	7,1	14,3	0	0	35,7	0	7,1	37
9.	Artylerzystów	28	0	0	0	0	0	0	0	42,8	7,1	0	10
10.	Bociania	8	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	10
11.	Bohaterów Warszawy	88	0	0	0	0	1,0	0	0	14,5	24,5	3,4	20

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

12.	Bolesława Chrobrego	253	1,3	1,6	0,8	0,5	0,5	0	0,4	17,3	26,1	3,2	39
13.	Brzechwy	20	0	0	0	0	0	0	0	30,0	0	0	10
14.	Bukowa	11	0	0	0	0	0	0	0	63,6	0	0	10
15.	Chopina	31	0	0	0	0	0	0	0	6,5	16,1	3,2	14
16.	Czarneckiego	48	0	0	0	0	0	0	0	14,6	18,7	2,1	15
17.	Dąbrowskiej	43	0	0	0	0	0	0	0	23,2	27,9	0	13
18.	Dąbrowszczaków	405	1,0	2,2	3,9	1,2	1,5	0,7	0,7	21,7	13,6	3,4	30
19.	Długosza	150	1,3	0	0	0	0	0	0	12,1	9,3	0,7	13
20.	Energetyków	78	0	0	0	2,6	1,3	0	0	15,4	10,2	6,4	17
21.	Fabryczna	80	2,7	10,0	13,0	2,7	7,5	0	0	21,2	15,0	10,0	47
22.	Fredry	5	20,0	0	0	0	0	0	0	20,0	0	0	13
23.	Gałczyńskiego	8	0	0	0	0	0	0	0	50,0	0	0	10
24.	Grunwaldzka	1567	0,3	0,6	0,7	1,2	0,4	0,1	0	14,7	20,5	3,5	17
25.	Jana Sobieskiego	138	0	0	0	0	0	0	0	16,7	39,0	2,9	15
26.	Jarzębinowa	126	0,8	1,2	3,3	4,0	2,4	0,2	0,2	24,6	8,7	4,0	39
27.	Jaśminowa	15	0	0	0	0	0	0	0	20	30	6,7	16
28.	Jodłowa	4	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	10

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

29.	Kalinowa	21	0	0	0	0	0	0	0	47,6	0	0	10
30.	Kanałowa	63	0,6	0,2	0	0	0	0	0	17,8	11,1	3,2	20
31.	Kardynała Wyszwińskiego	28	0	0	0	0	0	0	0	25,0	10,7	0	19
32.	Kochanowskiego	154	0	0,6	0,6	0	0	0	0	11,0	5,2	3,9	20
33.	Kolejowa	134	0,0	0,4	14,2	2,2	2,2	0,7	0	20,9	15,7	0	34
34.	Konopnickiej	271	2,6	8,9	12,2	4,1	1,5	0,4	0	15,5	17,7	10,3	48
35.	Kopernika	221	0,4	2,7	3,2	0	0,4	0	0	18,4	19,0	3,9	30
36.	Kościuszki	348	0	1,1	0,9	1,4	1,1	0,5	0	19,2	13,3	3,7	22
37.	Kraszewskiego	34	0	0	0	0,0	0	0	0	23,5	5,9	3,3	16
38.	Kruczkowskiego	86	0	0	0	0	0	0	0	20,9	5,8	0	11
39.	Leszczyńska	16	0	0	0	0	0	0	0	18,7	6,2	0	11
40.	Łąkowa	9	0	0	0	0	0	0	0	11,1	0	0	15
41.	Magnoliowa	52	0	0	0	0	0	0	0	19,2	7,7	2,7	13
42.	Malinowa	13	0	0	0	0	0	0	0	23,1	15,4	2,7	14
43.	Matejki	195	0	0	0	1,0	0,5	0	0	13,3	17,0	4,6	16
44.	Matejkowy Zakątek	33	0	0	0	0	0	0	0	33,3	6,1	0	10
45.	Mickiewicza	357	0,7	0,4	0,4	1,4	0	0	0	20,4	14,6	0	40

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

46.	Miodowa	13	0	0	0	0	0	0	0	0	30,8	0		12
47.	Modrzewskiego	58	0	0	0	0	0	0	0	0		15,5	3,4	14
48.	Mur Południowy	921	0,4	0	1,2	0,1	1,4				13,4			31
49.	Nadbrzeźna	95	0	0	0	0		0	0	0	2,5	12,6	3,1	16
50.	Niedziałkowskiego	46		0	0	0		0	0	0	13,9			30
51.	Norwida	67	0	0	0	0	0	0	0	0	16,4			15
52.	Obrońców Westernlatte	9	0	0	0	0		0	0	0			0	19
53.	Ogrodowa	20	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	10
54.	Os. Północne	120	0,8				0	0			19,2			39
55.	Piaskowa	20	0	0	0	0		0	0	0	35,0	10	5,0	13
56.	Piastowska	174	0		1,1	0,6	0	0			14,3			30
57.	Pogodna	10	0	0	0	0	0	0	0	0			0	15
58.	Polna	279	1,1	0	0	1,4	0,7	0	0	0	21,9	1,4	5,0	14
59.	Poziomkowa	25	0				0	0	0	0	40,0	16,0	4,0	21
60.	Prusa	48	0	0	0	0	0	0	0	0		14,6		16
61.	Reja	34	0	0	0		0	0	0	0	29,4	8,8		15
62.	Reymonta	53	0	0	0		0	0	0	0	17,9	9,4	0	15

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

63.	Roosevelta	85	2,3	1,7	1,3	0	0	1,2	18,8	1,2	0	46	
64.	Rybacka	159	0	1,2	0	0	0	0	0	35,5	3,1	13	
65.	Rycerska	183	0,5	0,7	1,7	2,2	1,1	0	0	0	5,5	32	
66.	Rynek	418	0,5	0,5	0,5	0	0,9	0	0	10,7	40,3	3,1	16
67.	Sienkiewicza	180	3,2	2,6	7,2	0	0	0	18,3	3,0	0	46	
68.	Skłodowskiej-Curie	16	0,2	0	0	0	0	0	0	0	0	19	
69.	Słoneczna	56	0	0	0	0	0	0	19,6	14,3	0	12	
70.	Słonecznikowa	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	
71.	Słowackiego	97	2,2	1,2	0,4	0	0	0	18,5	11,3	0	38	
72.	Stargardzka	612	0,3	0,6	1,3	1,1	0	0	0	0	3,6	25	
73.	Staszica	1209	0,1	0,6	1,1	0,3	0	0	25,3	11,3	3,5	16	
74.	Stawina	31	0	0,2	0	0	0	0	35,5	12,9	3,2	13	
75.	Sucharskiego	86	0	0	0	1,2	0	0	22,1	0	2,3	14	
76.	Tuwima	100	0	0	1,0	0	0	0	0	13,0	3,0	16	
77.	Władysława Jacięłły	1531	0,7	0,7	1,5	1,3	1,4	0	0	0	0	33	
78.	Wojska Polskiego	97	0	0	0	0	0	0	21,6	12,4	5,1	12	
79.	Wolności	960	1,3	0	0	0	0	0	0	0	5,4	56	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

80.	Wybickiego	57	1,7	1,7	5,3	3,5	0	0	0	14,0	18,5	5,3	32
81.	Wysoka	372	0,3	1,1	0,5	0,5	0	0	0,5	21,5	8,3	5,4	14
82.	Wyspiańskiego	28	3,6	0	2,6	0	0	0	0	7,1	21,4	3,6	25
83.	Wyzwolenia	106	0,9	2,9	0,9	2,6	0	0	1,0	18,3	18,9	2,8	31
84.	Zielna	61	1,3	2,3	2,3	1,6	0	0	0	21,3	11,5	6,2	26
85.	Żeglarska	9	0	0	0	0	0	0	0	22,2	0	11,0	13
86.	Żeromskiego	66	0	0	0	1,5	0	0	0	9,1	12,2	1,5	16
		14691	1,1	1,8	2,0	1,7	1,7	0,1	0,2	20,9	15,5	4,3	

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH											
ŚREDNIA W %											
Wartość stała	1,1	1,8	2,0	1,7	1,7	0,1	0,2	20,9	15,5	4,3	
Przedział wartości	0,8 - 1,4	1,3 - 2,3	1,4 - 2,6	1,2 - 2,2	1,2 - 2,2	0,07 - 0,13	0,14 - 0,26	17,8 - 24,0	13,2 - 17,8	3,0 - 5,6	
Poniżej średniej											
Średnia											
Powyżej średniej											

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono. Obszary oznaczone na inne kolory uzyskują odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony).

W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (w przedziale 30-35% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15% - 25%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk. Niniejsza analiza pozwala na przyznanie określenie wartości liczbowych obowiązywania poszczególnych kolorów (zielonego, żółtego, czerwonego), jako stopnia natężenia problemów społecznych. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców. I wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej.

Podkreślenia wymaga fakt, iż analiza prowadzona jest w odniesieniu do każdej ulicy oraz miejscowości, a w trakcie trwania prac nad programem rewitalizacji, podjęto uchwałę numer XXVIII/214/2017 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 10 lipca 2017 roku w sprawie zmiany nazw ulic w miejscowości Choszczno i Rzecko:

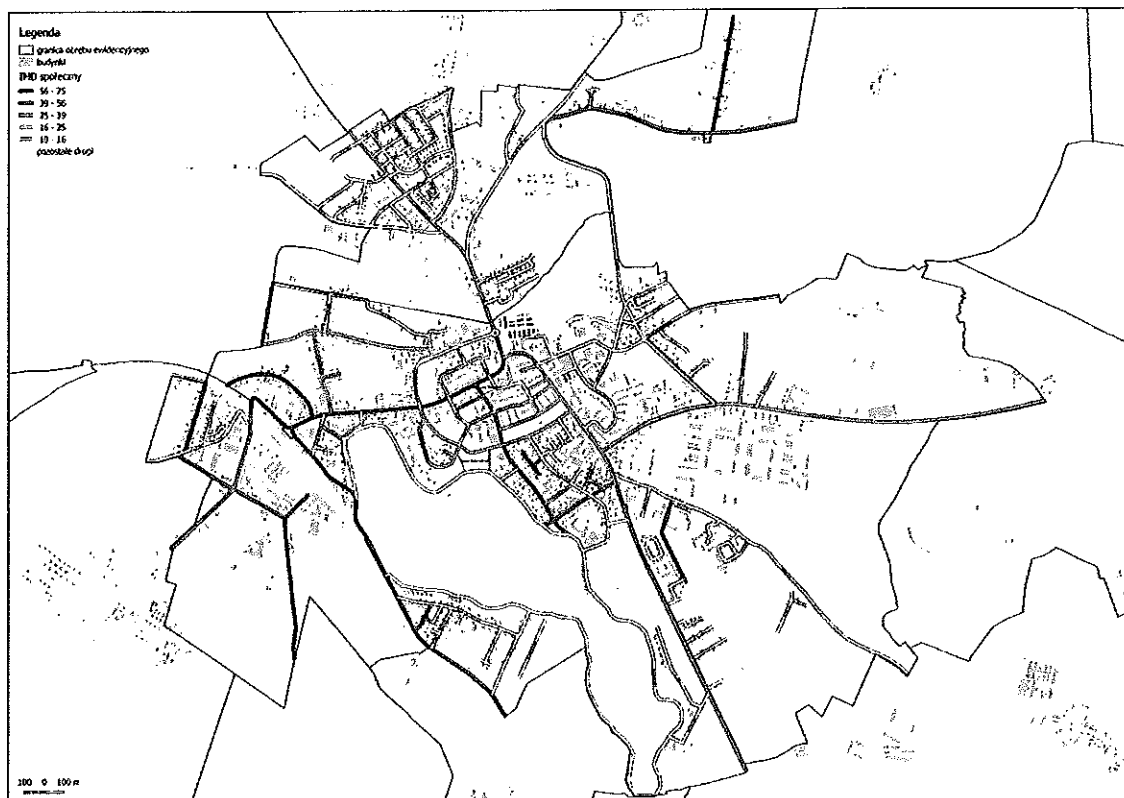
- zmienia się funkcjonującą nazwę ulicy "Dąbrowszczaków" na nazwę "Drawieńska",
- zmienia się nazwę ulicy "22 Lipca" i "Kwiatowa" na nazwę "Lipcowa",
- zmienia się funkcjonującą nazwę ulicy "9 Maja" na nazwę "Majowa",
- zmienia się nazwę ulicy "Kruczkowskiego" na nazwę "Kossaka",
- zmienia się funkcjonującą nazwę "I Armii Wojska Polskiego" na nazwę "Gorzowska",
- zmienia się funkcjonującą nazwę ulicy "23 Lutego" na nazwę "Malczewskiego",
- zmienia się funkcjonującą nazwę ulicy w miejscowości Rzecko z "22 Lipca" na nazwę "Spółdzielcza".

Ze względu na wejście uchwały w życie po terminie opracowania programu rewitalizacji, analiza statystyczna została wykonana w odniesieniu do nazw ulic funkcjonujących prawnie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 1 Uwarunkowania społeczne na obszarze miejskim

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 12 Zestawienie danych w kontekście analizy uwarunkowań społecznych dla obszaru wiejskiego

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	Liczba osób korzystających z pomocy na dożywanie dzieci	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Liczba osób bezrobotnych
1.	Gleżno	124	0	3	0	0	1	0	0	29	23	11
2.	Kołki	441	5	9	14	7	5	3	7	87	75	44
3.	Koplin	429	2	10	10	1	2	1	0	100	49	30
4.	Korytowo	471	8	33	31	35	7	1	2	112	65	45
5.	Piasecznik	397	4	11	6	18	4	1	1	80	62	31
6.	Radaczewo	274	4	6	12	16	1	1	1	57	46	25
7.	Raduń	244	0	2	0	1	7	0	0	46	37	13
8.	Rzecko	507	1	8	6	9	7	2	4	107	79	22
9.	Sławęcین	228	4	7	4	8	6	2	1	55	38	19
10.	Smoleń	318	5	6	21	2	8	4	1	60	53	23
11.	Stary Klukom	293	3	4	12	11	0	1	1	49	47	21

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

12.	Stradzewo	372	2	11	0	17	5	1	1	78	54	35
13.	Sulino	500	4	6	7	4	4	2	1	128	57	22
14.	Suliszewo	354	2	5	1	8	6	0	1	58	80	20
15.	Wardyń	494	3	17	16	16	8	4	6	90	71	40
16.	Witoszyn	136	3	6	8	6	0	0	0	33	14	16
17.	Zamęcin	475	2	4	4	8	5	0	1	104	85	30
18.	Zwierzyn	291	0	3	0	3	2	0	0	69	41	9
		6348	52	151	152	170	78	23	28	1342	976	456

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 13 Uwarunkowania społeczne – IMD społeczne dla obszaru wiejskiego Gminy Choszczno

	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego	Liczba osób korzystających z pomocy na dożywanie dzieci	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Liczba osób bezrobotnych	IMD społeczne
1.	Gleżno	124	0	2,4	0	0	0,8	0	0	23,4	17,0	5,9	18
2.	Kołki	441	0,1	2,0	2,2	1,6	1,1	0,2	0,2	19,7	17,0	10,0	34
3.	Koplin	429	0,5	2,3	2,3	0,2	0,5	0,2	0	23,3	11,4	7,0	15
4.	Korytowo	471	0,2	2,2	2,5	2,2	1,5	0,2	0,4	23,8	13,8	7,2	35
5.	Piasecznik	397	1,0	2,8	1,5	4,5	1	0,2	0,2	20,1	15,6	7,8	19
6.	Radaczewo	274	0,5	2,2	4,3	5,0	0,4	0,4	0,4	20,8	16,8	9,0	29
7.	Raduń	244	0	0,8	0	0,4	0,4	0	0	18,8	15,2	5,3	14
8.	Rzecko	507	0,2	1,6	1,2	1,8	1,4	0,4	0,2	21,1	15,6	4,3	17
9.	Sławęcین	228	0,7	3,1	1,7	3,5	0,5	0,2	0,4	24,1	16,7	8,3	30
10.	Smoleń	318	0,2	1,9	2,6	0,6	0,5	1,2	0,3	18,9	16,0	7,2	29
11.	Stary Klukom	293	1,0	1,4	4,1	3,7	0	0,3	0,3	19,7	16,0	7,2	24

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

12.	Stradzewo	372	0,5	2,9	0	4,5	1,3	0,3	0,3	21,0	14,5	8,4	21
13.	Sulino	500	0,8	1,2	1,4	0,8	0,8	0,4	0,2	25,6	11,4	4,4	14
14.	Suliszewo	354	0,6	1,4	0,3	2,3	0,7	0	0,3	14,9	22,5	5,6	22
15.	Wardyń	494	0,6	3,4	1,2	1,2	1,6	0,2	0,2	18,2	14,4	8,1	35
16.	Witoszyn	136	2,2	4,4	3,5	4,4	0	0	0	24,3	10,3	11,7	31
17.	Zamęcin	475	0,4	0,8	0,8	1,7	1,0	0	0,2	21,9	17,5	6,3	16
18.	Zwierzyn	291	0	1,0	0	1,0	0,7	0	0	23,7	14,1	3,1	12
		6348	0,8	2,4	2,4	2,5	1,2	0,33	0,36	21,2	15,4	7,4	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno.

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH										
ŚREDNIA W %										
Wartość stała	0,8	2,4	2,4	2,5	1,2	0,33	0,36	21,2	15,4	7,4
Przedział wartości	0,6 – 1,0	1,7 - 3,1	1,7 – 3,1	1,7 – 3,2	0,8 - 1,6	0,2 - 0,4	0,2 - 0,5	18,0 - 24,4	13,1 – 17,7	6,2 - 8,5
Poniżej średniej										
Średnia										
Powyżej średniej										

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Analiza uwarunkowań społecznych nasuwa następujące wnioski:

1. Do **grup**, które przede wszystkim potrzebują wsparcia należą **osoby bezrobotne, osoby korzystające z pomocy społecznej bez względu na powód korzystania, osoby w wieku przedprodukcyjnym oraz osoby w wieku poprodukcyjnym – seniorzy**. Analiza danych z Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że są to kategorie osób, na które należy zwrócić uwagę w pracach rewitalizacyjnych.

Seniorzy stanowią kategorie osób, które należy chronić przed izolacją społeczną. Z drugiej strony, Seniorzy posiadają ogromne doświadczenie, zasób wiedzy również na temat społeczności lokalnej, co wydaje się ważne w kontekście włączenia ich jako kapitału społecznego do działań rewitalizacyjnych gminy. W związku z tym należy podjąć działania mające na celu aktywizację społeczną i edukacyjną osób starszych i stworzyć im do tego potrzebne odpowiednie warunki, aby aktywizacja była długofalowa i systematyczna. Ponadto należy osobom w wieku poprodukcyjnym zapewnić odpowiednie warunki, gdzie mogliby korzystać z opieki zdrowotnej. Osoby starsze posiadają również ogromne doświadczenie i wiedzę na temat lokalnej historii i kultury analizowanego obszaru. Należy ten zasób również wykorzystać w działaniach rewitalizacyjnych w celu budowania tożsamości lokalnej mieszkańców.

2. Ponadto szczególną uwagę należy zwrócić na **bezrobotne kobiety**, ponieważ ich potencjalna długa nieobecność na rynku pracy może w przyszłości wpływać negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne, na brak możliwości rozwoju ich nabytych kompetencji, na dewaluację już zdobytych umiejętności oraz na zabezpieczenie społeczne. Ponadto zapewnienie zatrudniania kobietom być może w przyszłości ograniczy korzystanie z instrumentów pomocy społecznej – w tym korzystanie ze świadczeń i zasiłków. W ramach procesu rewitalizacji należy podjąć takie działania, które zaktywizują m.in. kobiety długotrwale bezrobotne, ale również pozostałe osoby, które w wyniku bezrobocia znajdują się w grupie osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do takich działań powinno należeć stałe wspieranie aktywności osób bezrobotnych, ich edukacja, która ostatecznie mogłaby prowadzić do wyjścia z kategorii osób wykluczonych.
3. Działania rewitalizacyjne powinny również uwzględnić możliwości ekonomicznie i gospodarcze gminy, ponieważ ułatwi to aktywizację zawodową i społeczną wyżej wymienionych grup i może **ograniczyć liczbę zasiłków i świadczeń**, z których obecnie korzystają mieszkańcy gminy.
4. Należy również pamiętać, że wymienione grupy należy również zaktywizować pod kątem **społeczno – kulturowym**, aby nie dopuścić do ich wykluczenia społecznego. Poprawienie infrastruktury przestrzennej i technicznej pozwoli na częstsze korzystanie z zasobów kulturalnych gminy, działalności wolontariackiej w ramach gminnych organizacji pozarządowych oraz korzystanie z różnych proponowanych w gminie form spędzania wolnego czasu. Ponadto istotne wydaje się podjęcie działań w ramach rewitalizacji, które wykorzystają specyfikę społeczności

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

lokalnej pod względem kulturowym, organizacji imprez tematycznych charakterystycznych dla gminy i które jednocześnie w ten sposób będą budowały tożsamość lokalną mieszkańców. Ważne jest uwzględnienie w działaniach rewitalizacyjnych wykorzystanie potencjału przyrodniczego gminy, jakim chociażby są tereny parkowe, aby aktywizować osoby, które są wykluczone bądź grozi im wykluczenie społeczne.

5. W ramach działań rewitalizacyjnych należy kierować działania do osób w wieku przedprodukcyjnym ze względu na ich odpływ do większych ośrodków lub gmin. Ważne jest, aby wykorzystując potencjał przyrodniczy i gospodarczy gminy stwarzać młodym osobom warunki do aktywizacji społecznej.

Najważniejszym problemem jest trudność w aktywizacji społecznej mieszkańców. Poza tym istniejące zasoby historyczne i kulturowe nie są w pełni wykorzystane, co przyczynia się do jeszcze większej degradacji obszaru, a tym samym do mniejszego zaangażowania mieszkańców w budowanie tożsamości lokalnej.

Nie jest również w pełni wykorzystany potencjał istniejących instytucji kultury, które odpowiednio przystosowane mogły służyć realizacji zadań na rzecz aktywizacji osób wykluczonych społecznie.

Gmina Choszczno to tereny popegeerowskie, na których mieszkańcy są narażeni na wykluczenie społeczne, ale przede wszystkim na izolację społeczną. Społeczności zamieszkujące tereny popegeerowskie charakteryzują się tym, że często są to zamknięte enklawy, które nie są aktywne społecznie i zawodowo. Sytuacja taka sprawia przekazywanie z pokolenia na pokolenie postaw biernych, co należy wykluczyć w długofalowych działaniach rewitalizacyjnych poprzez ich aktywizację społeczną.

Gmina Choszczno posiada potencjał w postaci zasobów naturalnych, które można wykorzystać dla działań aktywności sportowej, społecznej, działania mogą być skierowane do osób starszych. Może też być skierowana do młodzieży – miejsca do rodzinnego uprawiania sportu, wycieczki tematyczne, przy jednoczesnym wykorzystaniu kapitału społecznego jaki mogą się stać lokalni przewodnicy, liderzy społeczni, eksperci społeczni, którzy otrzymując wsparcie ze strony władz samorządowych będą inicjować lokalne działania społeczne. Ponadto wykorzystanie w odpowiedni sposób walorów przyrodniczych może przyczynić się z jednej strony do kształtowania postaw proekologicznych, z drugiej też strony przestrzeń może być wykorzystana do aktywizacji osób wykluczonych społecznie i zawodowo. Szczególnie skorzystałyby na tym osoby, które pozostają bezrobotne, do których wykorzystując odpowiednio przygotowaną infrastrukturę można by było kierować działania mające na celu ich aktywizację na rynku pracy.

Ważne jest również stworzenie takich możliwości w przestrzeni gminy, aby można było realizować działania integrujące społeczność gminy. Najmłodsze i najstarsze pokolenie dzieli często przepaść

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

w postaci realizowanych i oczekiwanych norm kulturowych, stąd często następuje szereg nieporozumień. Warto jest wykorzystać potencjał jakie ze sobą niosą przedstawiciele najstarszego i najmłodszego pokolenia w celu wzajemnego poznawania się i wspomóc integrację międzypokoleniową odpowiednio do tego przygotowaną infrastrukturą. Zabiegi tego typu zmniejszą prawdopodobieństwo konieczności wyjazdów młodych ludzi poza granice Gminy Choszczno i jednocześnie mogą wskazać na nowe pola do działań dla najmłodszego pokolenia.

Należy również podkreślić, że działania rewitalizacyjne powinny dotyczyć zarówno obszaru miejskiego, ale także obszaru wiejskiego, ponieważ to często osoby zamieszkujące gminne wsie i wykluczone społecznie mają jeszcze większe trudności z ponownym włączeniem się do życia społecznego ze względu na trudności związane z nieprzystosowaną infrastrukturą przestrzenną i techniczną. Szczególnie na terenach wiejskich zauważalny jest wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Tereny wiejskie to również ważny obszar przyrodniczy, który należy wykorzystać w ramach aktywizacji osób wykluczonych. Ważne jest, aby uświadomić mieszkańcom znaczenie terenu, na którym mieszkają jednocześnie wykorzystując go systematycznie dla działań mających na celu ponowne włączenie osób odizolowanych społecznie i aby nie doprowadzić do ich ponownej izolacji. Ponadto zadbanie o tereny zielone na obszarach zdegradowanych przyczynić się może do zmiany ich funkcji i jednocześnie zwiększyć poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców – obszar zdegradowany charakteryzuje się również wysokim odsetkiem przestępstw kryminalnych.

Uwarunkowania gospodarcze

Województwo Zachodniopomorskie to województwo, na którym znajdowało się wiele Państwowych Gospodarstw Rolnych. Analizy prowadzone po zmianie ustrojowej przynoszą następujące wyniki dotyczące działalności rolniczej na terenie województwa

„Podstawowe wyniki Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 r., w porównaniu ze Spisem Rolnym z 2002, w województwie zachodniopomorskim wskazują na:

- tendencję zmniejszania się liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni;
- wzrost udziału w ogólnej liczbie gospodarstw tych podmiotów, które prowadzą działalność rolniczą (w 2002 r. – 64,0%; w 2010 r. – 79,8%). Tendencja ta może być oceniana jako pozytywna z punktu widzenia konkurencyjności i efektywności ekonomicznej gospodarstw;
- zmiany w strukturze gospodarstw rolnych – spadek (o 41,5%) liczby gospodarstw najmniejszych (o powierzchni 0 -5 ha użytków rolnych), wzrost liczby gospodarstw odnotowano w grupie największych – o powierzchni 50 ha i więcej (o 27,6%);
- zmniejszenie liczby pracujących użytkowników gospodarstw rolnych, co jest bezpośrednio wynikiem zmniejszenia się liczby tych gospodarstw. Ponad 60% ogółu pracujących

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

użytkowników to osoby w wieku powyżej 44 lat. Struktura wieku tych osób jest bardziej niekorzystna w przypadku kobiet niż mężczyzn”⁶.

Uwarunkowania gospodarcze dotyczą przede wszystkim możliwości wykorzystania potencjału gospodarczego, ekonomicznego, ale przede wszystkim kapitału społecznego, dzięki którym rejon działalności gospodarczej zyskuje pod względem swojej atrakcyjności.

Na terenie Gminy Choszczno stwierdzono występowanie 70 podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze Regon sektorze rolniczym (dla porównania dla powiatu choszczeńskiego są 252 podmioty), w sektorze przemysłowym 189 podmiotów (powiat choszczeński – 405) i w sektorze budowlanych 262 podmioty (powiat choszczeński - 632 podmioty)⁷.

Gmina Choszczno to przede wszystkim tereny popegeerowskie, na których występowały licznie Państwowe Gospodarstwa Rolne. Wraz ze zmianą ustroju w Polsce zniknęła również potrzeba wspierania działalności tego typu gospodarstw. „Zmiany ustrojowe i transformacja gospodarcza, jakie miały miejsce po 1989 roku, przyniosły kres PGR -ów. Po wycofaniu dotacji państwowych, w wyniku reform gospodarczych w 1989, PGR -y w większości zbankrutowały, zostały przejęte przez Agencję Rynku Rolnego lub spółki pracownicze. Reguły szokowej terapii polskiej gospodarki, przyjęte w ramach reform gospodarczych na początku roku 1990, postawiły państwowe gospodarstwa rolne w trudnym położeniu. Proces urynkowania gospodarki był podstawą do przemian własnościowych i organizacyjnych, jak również zmian w systemie zarządzania w byłych PGR -ach. Uznano, że sprawą nadrzędną jest prywatyzacja PGR, a efekty ekonomiczne przyjdą jako efekt prywatyzacji”⁸

Spowodowało to jednocześnie wiele zmian w zakresie życia społecznego, przyczyniło się m.in. do trudności w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy. Pozostał potencjał jakim dysponowała gmina pod względem zasobów jaki była wtedy możliwa do uprawiania ziemia, jednak bez odpowiednio przygotowanego kapitału społecznego zaistniała trudność w motywowaniu mieszkańców do rozpoczynania własnej działalności gospodarczej. Było to między innymi efektem wcześniejszego stałego wsparcia PGR-ów, co doprowadziło do braku wykształcenia w mieszkańcach postaw przedsiębiorczych i zachowań wewnątrzsterownych.

Poniższe dane przedstawiają współczynnik przedsiębiorczości, który jest wynikiem stosunku liczby podmiotów zarejestrowanych w danej miejscowości do liczby mieszkańców zamieszkujących obszar miejscowości. Współczynnik poniżej średniej oznacza słabo rozwiniętą przedsiębiorczość na określonym obszarze. Wzór matematyczny wyliczenia przedstawia się następująco: $LP(\text{liczba podmiotów}) / LL(\text{liczba ludności}) \times 100 = \text{współczynnik przedsiębiorczości}$.

⁶ Diagnoza środowisk popegeerowskich, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2 (8)/13, s.12

⁷

http://szczecin.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_zachodniopomorskie/portrety_gmin/powiat_choszczenski/gmina_choszczno.pdf, s. 3

⁸ Diagnoza środowisk popegeerowskich, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2 (8)/13, ss. 6-7

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 14 Współczynnik przedsiębiorczości na obszarze miejskim Gminy Choszczno

Lp.	Ulice	Liczba ludności	liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości	Poniżej średniej (10)
1.	1 Maja	72	6	8,3	nie
2.	2 Maja	7	6	85,7	nie
3.	22 Lipca	732	25	3,4	nie
4.	23 Lutego	74	8	10,8	nie
5.	3 Maja	15	6	40	nie
6.	9 Maja	94	6	6,4	nie
7.	Akacyjowa	25	2	8	nie
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	10	71,4	nie
9.	Artylerzystów	28	1	3,57	nie
10.	Bociania	8	1	12,5	nie
11.	Bohaterów Warszawy	88	29	32,9	nie
12.	Bolesława Chrobrego	253	35	13,8	nie
13.	Brzechwy	20	1	5	nie
14.	Bukowa	11	0	0	nie
15.	Chopina	31	1	3,2	nie
16.	Czarnieckiego	48	8	16,7	nie
17.	Dąbrowskiej	43	1	2,3	nie
18.	Dąbrowszczaków	405	33	8,1	nie
19.	Długosza	150	14	9,3	nie
20.	Energetyków	78	8	10,2	nie
21.	Fabryczna	80	6	7,5	nie
22.	Fredry	5	0	0	nie
23.	Gałczyńskiego	8	1	12,5	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

24.	Grunwaldzka	1567	92	5,9	tak
25.	Jana III Sobieskiego	138	13	9,4	tak
26.	Jarzębinowa	126	2	1,6	tak
27.	Jaśminowa	15	1	6,7	tak
28.	Jodłowa	4	0	0	tak
29.	Kalinowa	21	3	14,3	nie
30.	Kanałowa	63	7	11,1	nie
31.	Kardynała Wyszyńskiego	28	2	7,1	tak
32.	Kochanowskiego	154	12	7,8	tak
33.	Kolejowa	134	7	5,2	tak
34.	Konopnickiej	271	17	6,3	tak
35.	Kopernika	221	16	7,2	tak
36.	Kościuszki	248	23	9,3	tak
37.	Kraszewskiego	34	1	2,9	tak
38.	Kruczkowskiego	86	7	8,1	tak
39.	Leszczynowa	16	1	6,2	tak
40.	Łąkowa	9	1	11,1	nie
41.	Magnoliowa	52	6	11,5	nie
42.	Malinowa	13	2	15,4	nie
43.	Matejki	195	12	6,1	tak
44.	Matejkowy Zakątek	33	1	3,0	tak
45.	Mickiewicza	357	22	6,2	tak
46.	Miodowa	13	0	0	tak
47.	Modrzewskiego	58	7	12,1	nie
48.	Mur Południowy	921	40	4,3	tak
49.	Nadbrzeżna	95	7	7,4	tak
50.	Niedziałkowskiego	46	53	115,2	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

51.	Norwida	67	7	10,4	nie
52.	Obróńców Westerplatte	9	4	44,4	nie
53.	Ogrodowa	20	7	35	nie
54.	Os. Północne	120	4	3,3	nie
55.	Piaskowa	20	1	5	nie
56.	Piastowska	174	20	11,5	nie
57.	Pogodna	10	0	0	nie
58.	Polna	279	8	2,9	nie
59.	Poziomkowa	25	0	0	nie
60.	Prusa	48	1	2,1	nie
61.	Reja	34	1	2,9	nie
62.	Reymonta	53	2	3,8	nie
63.	Roosevelta	85	0	0	nie
64.	Rybacka	159	6	3,8	nie
65.	Rycerska	183	6	3,3	nie
66.	Rynek	418	44	10,5	nie
67.	Sienkiewicza	180	7	3,9	nie
68.	Skłodowskiej-Curie	16	3	18,7	nie
69.	Słoneczna	56	1	1,8	nie
70.	Słonecznikowa	6	0	0	nie
71.	Słowackiego	97	4	4,1	nie
72.	Stargardzka	612	46	7,5	nie
73.	Staszica	1209	43	3,5	nie
74.	Stawina	31	1	3,2	nie
75.	Sucharskiego	86	11	12,8	nie
76.	Tuwima	100	7	7	nie
77.	Władysława Jagiełły	1531	85	5,5	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

78.	Wojska Polskiego	97	26	26,8	nie
79.	Wolności	960	113	11,8	nie
80.	Wybickiego	57	11	19,3	nie
81.	Wysoka	372	9	2,4	nie
82.	Wyspiańskiego	28	1	3,6	nie
83.	Wyzwolenia	106	5	4,7	nie
84.	Zielna	61	4	6,5	nie
85.	Żeglarska	9	1	11,1	nie
86.	Żeromskiego	66	6	9,1	nie
		14591	1058	Średnia 10	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

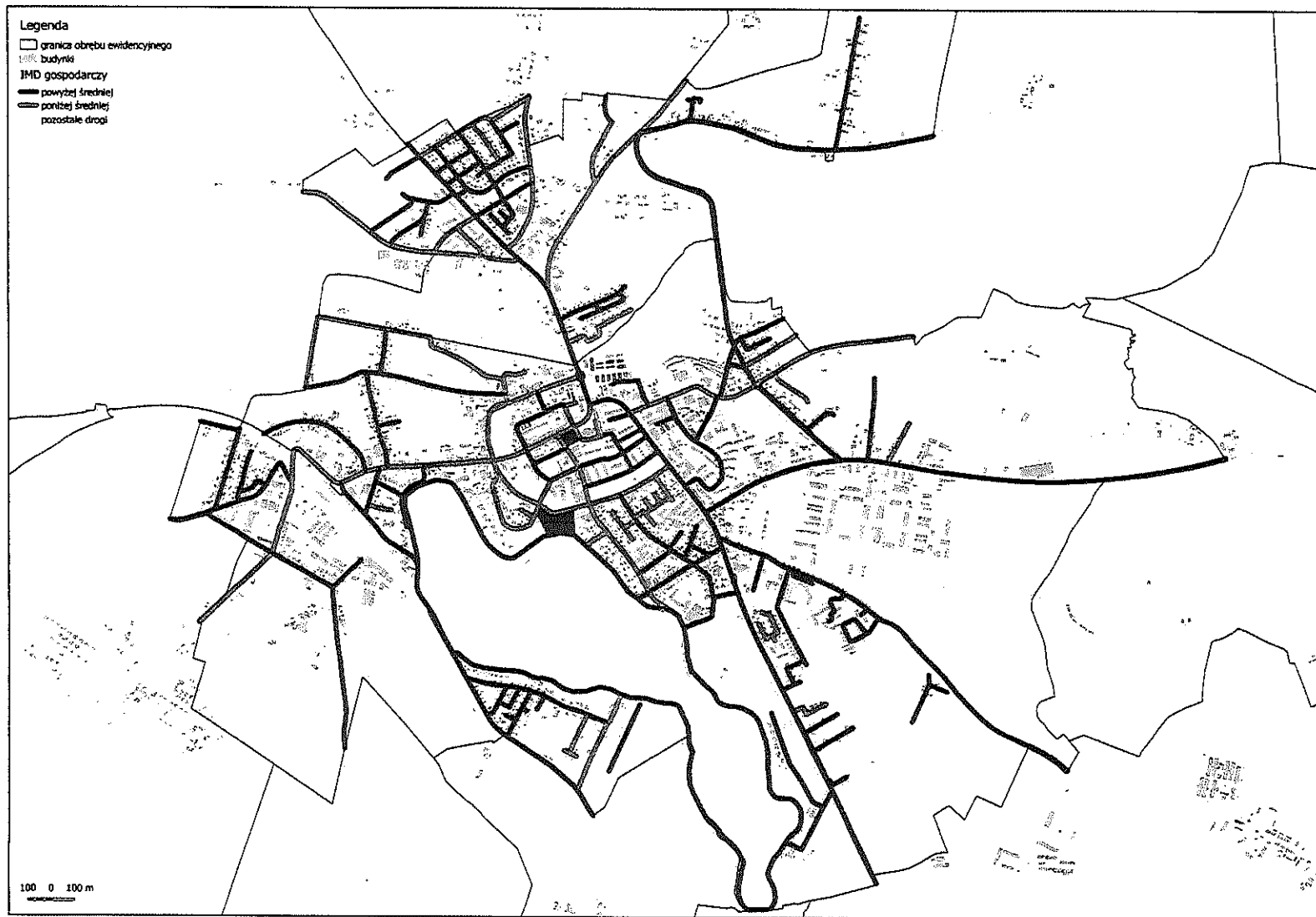
Sytuacja, gdy występuje niski wskaźnik przedsiębiorczości nie sprzyja kształtowaniu postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Przyczyny takiego zjawiska mogą być wielorakie: trudności w rozumieniu przepisów prawa, zbyt niska motywacja do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, trudności w uzyskaniu dofinansowania, a także brak wiedzy na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Ważne jest, aby w działaniach rewitalizacyjnych możliwe było wykorzystanie potencjału gminy do stworzenia odpowiednich warunków dla zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, przede wszystkim w zakresie dostępności komunikacyjnej do obszarów, na których swoją działalność prowadzą przedsiębiorstwa oraz możliwości otrzymania pomocy ze strony podmiotów administracji samorządowej.

Ze względu na trudniejsze prowadzenie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, co wiąże się bezpośrednio z mniejszą dostępnością komunikacyjną do obszaru, ale przede wszystkim mniejszą liczbą potencjalnych odbiorców, na obszarze wiejskim występuje niższy wskaźnik przedsiębiorczości. Można również podkreślić, iż trudności z prowadzeniem działalności na obszarze wiejskim wynikają z większej trudności dostępu do wysokiej szybkości transmisji danych, co jest podstawą wielu nowych przedsięwzięć biznesowych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 2 Uwarunkowania gospodarcze na obszarze miejskim

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 15 Współczynnik przedsiębiorczości na obszarze wiejskim Gminy Choszczno

	Miejscowość	Liczba ludności	liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości	Poniżej średniej (4,51)
1.	Gleżno	124	8	6,45	nie
2.	Kołki	441	22	4,98	nie
3.	Koplin	429	16	3,73	tak
4.	Korytowo	471	15	3,18	nie
5.	Piasecznik	397	16	4,03	nie
6.	Radaczewo	274	7	2,55	nie
7.	Raduń	244	18	7,37	nie
8.	Rzecko	507	19	3,74	nie
9.	Sławęcín	228	12	5,26	nie
10.	Smoleń	318	9	2,83	nie
11.	Stary Klukom	293	14	4,77	nie
12.	Stradzewo	372	14	3,76	nie
13.	Sulino	500	31	6,2	nie
14.	Suliszewo	354	17	4,8	nie
15.	Wardyń	494	14	2,83	nie
16.	Witoszyn	136	11	8,08	nie
17.	Zamęcin	475	19	4	nie
18.	Zwierzyn	291	8	2,75	nie
		6348	270	4,51	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

Współczynnik poniżej średniej występujący w określonej jednostce może przyczyniać się do zmniejszania atrakcyjności danego terenu jako terenu znaczącego do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Skutkiem takiego zjawiska może też być odpływ młodych ludzi do większych miejscowości w celu szukania pracy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Należy w ramach działań rewitalizacyjnych zadbać o kształtowanie postaw przedsiębiorczych, ale przede wszystkim o propagowanie aktywnej postawy na rynku pracy, szkoleniu w celu kształtowania postaw opartych na działaniach wewnątrzsterownych, zwłaszcza wśród osób długotrwale wykluczonych z powodu bezrobocia. Ważne jest, aby w tym celu stworzyć w ramach działań rewitalizacyjnych odpowiednie warunki wraz z odpowiednią infrastrukturą, aby działania aktywizujące w sferze zawodowej osoby wykluczone przyniosły w przyszłości oczekiwany efekt. Warto przy tym wykorzystać zarówno zasoby naturalne gminy jak i również kapitał społeczny oraz zatrudnić odpowiednio wyszkolonych edukatorów, aby wspierali mieszkańców w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych, a także w umiejętności poruszania się na rynku pracy. Konieczne jest również podjęcie działań mających na celu zaktywizowanie osób długotrwale bezrobotnych, które poprzez brak dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, stają się coraz bardziej wykluczone społecznie. Wymagają w związku z tym podjęcia działań specjalistycznych, które wpłyną na możliwość znalezienia przez nich pracy i powrotu do aktywności zawodowej. Niniejszą formą może być zarówno spółdzielnia socjalna, która wymaga działań aktywizacyjnych skoncentrowanych na aktywnej integracji zawodowej osób wykluczonych lub prace zlecone skoncentrowane na wykonywaniu określonych czynności mających na celu wdrożenie osób wykluczonych w aktywność zawodową.

Uwarunkowania środowiskowe

Na terenie Gminy Choszczno jest 3793,69 ha powierzchni lasów ogółem, w tym lasów publicznych jest 3554,44 ha a wskaźnik lesistości wynosi 15,4%.⁹

Analizując dane dotyczące zmieszanych odpadów zebranych w ciągu roku można zauważyć, że zwiększa się liczba odpadów w tonach ogółem a tym samym zwiększa się liczba kilogramów przypadająca na jednego mieszkańca i co za tym idzie również wzrasta liczba odpadów z gospodarstw domowych przypadających na jednego mieszkańca. Szczególnie wyraźnie wzrosty widać w 2015 roku w każdej analizowanej zmiennej. Odnosząc niniejsze dane do uwarunkowań ogólnopolskich, związanych ze zwiększoną produkcją odpadów przez gospodarstwa domowe, niniejsze zjawisko należy uznać za ogólnopolski trend, związany z bogaceniem się społeczności lokalnych oraz zwiększonym dokonywaniem zakupów w opakowaniach jednorazowych, które zaraz po wykorzystaniu trafiają na wysypiska śmieci.

Tabela 16 Zmieszane odpady w ciągu roku (ogółem)

Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku			
Lata	Ogółem w tonach	Na 1 mieszkańca w kilogramach	Z gospodarstw domowych Na 1 mieszkańca w kilogramach
2010	5 534,4	245,2	169,6
2011	5 751,8	255,7	181,2
2012	5 760,9	257,4	191,6
2013	5 475,1	244,9	206,6
2014	5 814,5	261,1	204,8
2015	5 942,4	267,8	236,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rozpatrując uwarunkowania środowiskowe należy wziąć pod uwagę kwestie związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi w Gminie Choszczno, jednakże w ramach prowadzonej diagnozy nie zidentyfikowano szczególnych zjawisk kryzysowych w obszarze uwarunkowań środowiskowych.

Należy w procesie rewitalizacji szczególnie położyć nacisk na zaangażowanie społeczności w propagowanie wiedzy na temat ekologii oraz stworzyć im warunki do poznania najważniejszych zasad dbania o środowisko jak i także zwrócić im uwagę na konsekwencje zaniedbywania kwestii ochrony środowiska dla społeczności lokalnej wykorzystując do tego celu zasoby takie jak parki i tereny zielone gminy.

„Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Choszczno za rok 2016 została opracowana w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie

⁹

http://szczecin.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_zachodniopomorskie/portrety_gmin/powiat_choszczenski/gmina_choszczno.pdf

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza ta ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości objętych nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, a przede wszystkim dostarczyć niezbędnych informacji dla stworzenia najbardziej efektywnego ekonomicznie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Priorytetowym zadaniem dla Gminy Choszczno na lata następne jest dalsze uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, dążąc do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych, w celu osiągnięcia określonych przez Unie Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów.”¹⁰

Ważne jest więc, aby w ramach działań rewitalizacyjnych wykorzystać walory przyrodnicze jakie posiada gmina i na tej bazie realizować działania aktywizujące społeczność lokalną również w celu budowania postaw proekologicznych. Umocni to jednocześnie w mieszkańcach przekonanie, że otoczenie, w którym funkcjonują daje im korzyści nie tylko przyrodnicze, ale również takie, które przyczyniają się do integracji społecznej i promocji gminy.

Uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne

Uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne będą analizowane pod kątem dostępności sieci kanalizacyjnej oraz pod kątem zadłużeń czynszowych powyżej 6 miesięcy. Należy podkreślić, iż dostępność mieszkańców do sieci kanalizacyjnej jest ważnym czynnikiem w kontekście zapewnienia podstawowych potrzeb mieszkańców. W związku z tym obszary, na których występuje dostęp do kanalizacji można uznać za w mniejszym stopniu wymagające odnowy oraz przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym. Kanalizacja wpływa na wyższy komfort życia osób, ale również mniejsze skażenie środowiska. Zadłużenie czynszowe jest ważne ze względu na zdolność mieszkańców do podejmowania działań prowadzących do odnowy zasobów mieszkaniowych. Występowanie zadłużenia ma bezpośredni wpływ na mniejsze zaangażowanie osób w dbałość o zajmowane pomieszczenia, a także mniejszy potencjał podejmowania działań związanych z ich odnową. Obiekty, które nie są w odpowiednim stopniu modernizowane wpływają na pogorszenie funkcji użytkowych i obniżenie ich parametrów technicznych. Ma to również bezpośredni wpływ na estetykę obszaru oraz możliwość wystąpienia zachowań niepożądanych, które koncentrują się na obszarach sprzyjających picciu alkoholu, czyli zaniedbanych i pozostających na uboczu.

Tabela 17 Uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne na obszarze miejskim

Lp.	Ulice	Liczba ludności	Dostępność sieci kanalizacyjnej - liczba nieruchomości podłączonych do sieci kanalizacyjnej - poniżej średniej stan zły	Zadłużenia czynszowe powyżej 6 miesięcy - powyżej średniej stan zły	Małe IMD
1.	1 Maja	72			7

¹⁰ ROCZNA ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY CHOSZCZNO ZA 2016 r., s.11

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

2.	2 Maja	7		0	4
3.	22 Lipca	732	21		4
4.	23 Lutego	74	17	0	2
5.	3 Maja	15		0	4
6.	9 Maja	94	23	0	2
7.	Akacyjowa	25		0	4
8.	I Armii Wojska Polskiego	14		0	4
9.	Artylerzystów	28		0	4
10.	Bociania	8		0	4
11.	Bohaterów Warszawy	88	29	0	2
12.	Bolesława Chrobrego	253	53	0	2
13.	Brzechwy	20		0	4
14.	Bukowa	11		0	4
15.	Chopina	31		0	4
16.	Czarneckiego	48		0	4
17.	Dąbrowskiej	43	10	0	4
18.	Dąbrowszczaków	405	44		4
19.	Długosza	150	41	0	2
20.	Energetyków	78	22	0	2
21.	Fabryczna	80			7
22.	Fredry	5		0	4
23.	Gałczyńskiego	8	1	0	4
24.	Grunwaldzka	1567	30	0	2
25.	Jana III Sobieskiego	138	41	0	2
26.	Jarzębinowa	126	36	0	2
27.	Jaśminowa	15		0	4
28.	Jodłowa	4		0	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

29.	Kalinowa	21		0	4
30.	Kanałowa	63		0	4
31.	Kardynała Wyszyńskiego	28		0	4
32.	Kochanowskiego	154	45	0	2
33.	Kolejowa	134	22		4
34.	Konopnickiej	271	38		4
35.	Kopernika	221	50		4
36.	Kościuszki	348	94		4
37.	Kraszewskiego	34	10	0	4
38.	Kruczkowskiego	86	21	0	2
39.	Leszczynowa	16		0	4
40.	Łąkowa	9	0	0	4
41.	Magnoliowa	52	18	0	2
42.	Malinowa	13	0	0	4
43.	Matejki	195	39	0	2
44.	Matejkowy Zakątek	33	10	0	4
45.	Mickiewicza	357	38	6	4
46.	Miodowa	13		0	4
47.	Modrzewskiego	58	17	0	2
48.	Mur Południowy	921		1	7
49.	Nadbrzeżna	95		1	7
50.	Niedziałkowskiego	46	25	0	2
51.	Norwida	67	24	0	2
52.	Obrońców Westerplatte	9		0	4
53.	Ogrodowa	20		0	4
54.	Os. Północne	120	32	0	2
55.	Piaskowa	20		0	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

56.	Piastowska	174	54	0	2
57.	Pogodna	10	2	0	4
58.	Polna	279	8	0	4
59.	Poziomkowa	25	2	0	7
60.	Prusa	48	1	0	4
61.	Reja	34	10	0	4
62.	Reymonta	53	15	0	4
63.	Roosevelta	85	10	1	7
64.	Rybacka	159	0	0	4
65.	Rycerska	183	2	1	7
66.	Rynek	418	0	0	4
67.	Sienkiewicza	180	40	0	4
68.	Skłodowskiej-Curie	16	8	0	4
69.	Słoneczna	56	10	0	4
70.	Słonecznikowa	6	0	0	4
71.	Słowackiego	97	1	0	7
72.	Stargardzka	612	69	0	2
73.	Staszica	1209	24	0	2
74.	Stawina	31	5	0	4
75.	Sucharskiego	86	28	0	2
76.	Tuwima	100	28	0	2
77.	Władysława Jagiełły	1531	78	1	4
78.	Wojska Polskiego	97	15	0	4
79.	Wolności	960	64	1	4
80.	Wybickiego	57	19	0	2
81.	Wysoka	372	11	1	7
82.	Wyspiańskiego	28	11	0	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

83.	Wyzwolenia	106	26		4
84.	Zielna	61	20		4
85.	Żeglarska	9		0	4
86.	Żeromskiego	66	21	0	2
		14691	1632	80	
			średnia 16,32	średnia 0,8	

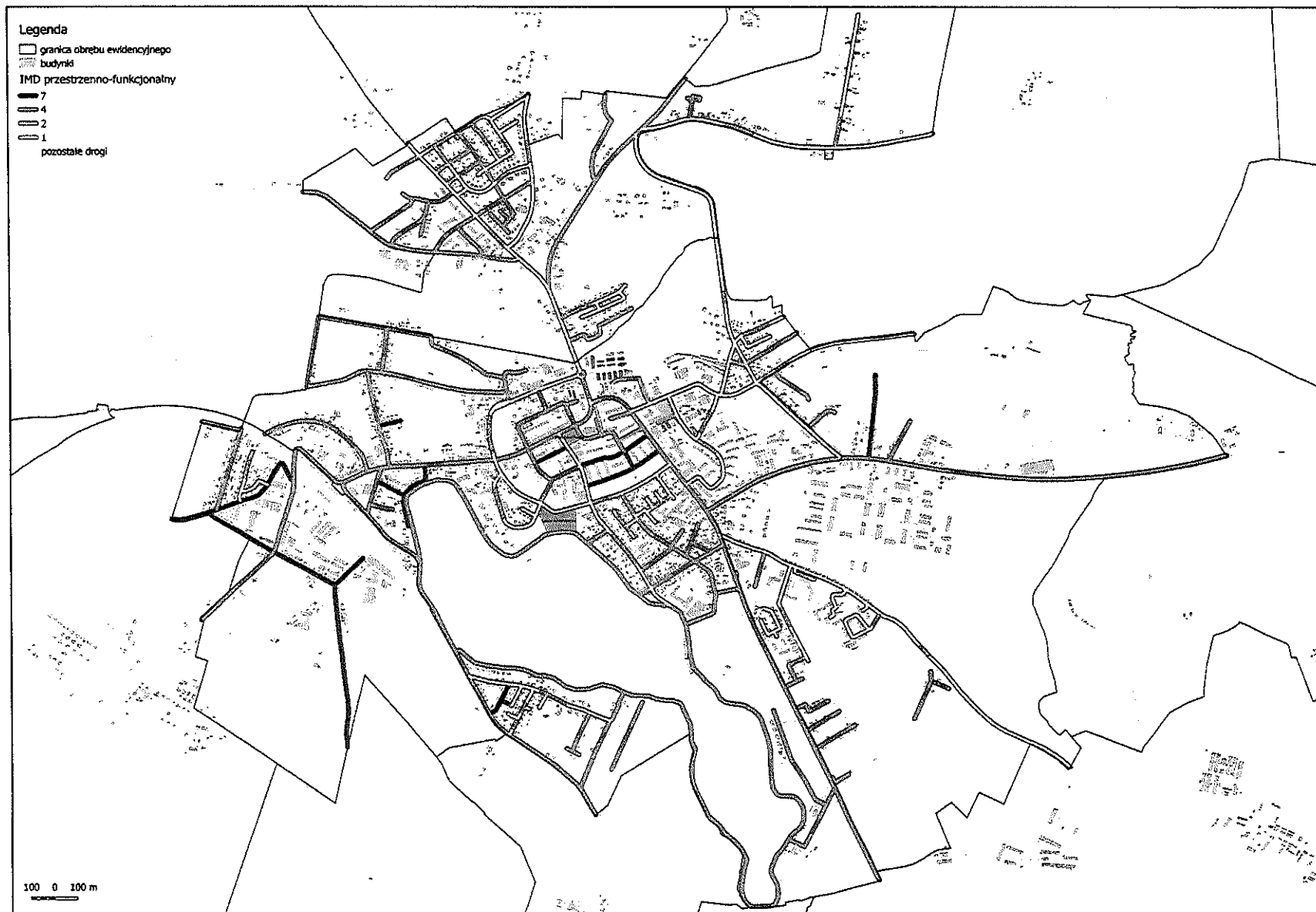
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno.

Obszar gminy to takie uwarunkowania przestrzenne, które pozwalają na wykorzystanie ich w celu rozwoju gminy zarówno pod względem funkcjonalnym jak i gospodarczym. Oprócz zabytków, starych budynków i dostępnej infrastruktury należy pamiętać, aby w sposób funkcjonalny wykorzystać również krajobraz i środowisko, na którym można zorganizować przestrzenie użytku turystycznego, ale również publicznego – poprawa stanu parków, skwery, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, ale również przyciągnie turystów i potencjalnych inwestorów. Poniżej zostanie przedstawione zestawienie danych dla obszaru wiejskiego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 3 Uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne na obszarze miejskim

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 18 Uwarunkowania przestrzenno – funkcjonalne na obszarze wiejskim

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Dostępność sieci kanalizacyjnej	Zadłużenia czynszowe powyżej 6 miesiący	Małe IMD
1.	Gleżno	124	41	0	4
2.	Kolki	441	65	0	4
3.	Koplin	429	71	0	2
4.	Korytowo	471	78	0	4
5.	Piasecznik	397	72	0	2
6.	Radaczewo	274	58	0	4
7.	Raduń	244	65	0	2
8.	Rzecko	507	82	0	2
9.	Sławęcín	228	52	0	4
10.	Smoleń	318	42	0	4
11.	Stary Klukom	293	34	0	4
12.	Stradzewo	372	49	0	4
13.	Sulino	500	86	0	2
14.	Suliszewo	354	60	0	4
15.	Wardyń	494	67	0	2
16.	Witoszyn	136	0	0	4
17.	Zamęcín	475	128	0	2
18.	Zwierzyn	291	60	0	2
		6348	1091	5	
			60,61	0,27	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

Analiza uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych pokazuje najwięcej problemów, które należy uwzględnić w działaniach rewitalizacyjnych całej gminy. Szczególnie należy zwrócić uwagę na przestrzeń, którą należy stworzyć, aby działania rewitalizacyjne były możliwe do realizacji i zapewniły w przyszłości ciągłość osiągniętych w procesie rewitalizacji. W ramach odpowiednio przygotowanej przestrzeni będzie wówczas możliwe zaktywizowanie kategorii osób wykluczonych: osoby starsze, osoby w wieku

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

przedprodukcyjnym i również osoby, które korzystają z pomocy społecznej. Ważne jest, aby wykreować miejsca, gdzie osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami będą w stanie korzystać z usług publicznych oraz różnorodnych form aktywizacji społecznej. W ramach uwarunkowań przestrzenno – funkcjonalnych należy przede wszystkim zadbać o następujące kwestie:

- W ramach działań rewitalizacyjnych należy przystosować pomieszczenia na organizację spotkań, imprez i warsztatów kulturalnych, działań zachęcających społeczność do zachowań prospołecznych i przedsiębiorczych w celu zaktywizowania mieszkańców gminy, szczególnie na obszarach zdegradowanych wśród mieszkańców wykluczonych społecznie bądź też zagrożonych wykluczeniem społecznym (osoby starsze, bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami). Działania te mają na celu również kształtowanie tożsamości lokalnej mieszkańców, a także włączenie do życia społecznego osoby społecznie wykluczone;
- Istotna jest również potrzeba stworzenia funkcjonalnej przestrzeni dla aktywizacji zawodowej mieszkańców wykluczonej społecznie. Wydaje się być elementem niezbędnym, aby w procesie rewitalizacji wykreować miejsce, które będzie odpowiednie do prowadzenia warsztatów dla osób długotrwale bezrobotnych, wyposażenie tego miejsca we właściwe temu celowi stanowiska konsultacyjne i warsztatowe. Ponadto przystosowanie przestrzeni funkcjonalnie dla celów aktywizacji zawodowej przyczyni się do wzmocnienia więzi społecznej osób bezrobotnych oraz pozwoli im zobaczyć, że nie są odizolowani w swoim problemie, pracując we wspólnej przestrzeni z innymi bezrobotnymi osobami;
- Równie ważne jest wspieranie działań integracyjnych wśród mieszkańców poprzez stworzenie im odpowiedniej infrastruktury na świeżym powietrzu. Gmina Choszczno jest miejscem atrakcyjnym przyrodniczo zwłaszcza w okresach ciepłych, dlatego też należałoby w ramach działań rewitalizacyjnych zadbać o zapewnienie odpowiedniej przestrzeni dla integracji na zewnątrz, którą można by wykorzystać bez względu na pogodę.

Ponadto warto zwrócić uwagę na liczbę zadłużonych mieszkań powyżej 6 miesięcy. Do zadłużenia najczęściej doprowadzają osoby, które są wykluczone społecznie – korzystają z pomocy społecznej, mają trudności ze znalezieniem pracy i są to również często osoby starsze, które doświadczają ubóstwa. Pomimo trudności finansowych należy zwrócić się do nich z działaniami aktywizacyjnymi w ramach procesu rewitalizacji, aby ich wesprzeć poprzez aktywność, co w konsekwencji miałyby w przyszłości ustabilizować ich trudną sytuację finansową.

Uwarunkowania techniczne

Mając na względzie uwarunkowania techniczne, które w bezpośredni sposób wpływają na jakość życia mieszkańców przeprowadzono analizę poszczególnych czynników przekładających się na możliwość uznania danego obszaru za wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych. Do niniejszych wskaźników zaliczono postępującą dewastację obiektów, ale również natężenie budynków przeznaczonych do rozbiórki,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

które występują na wskazanym obszarze, a także rodzaj nawierzchni i jej jakość na obszarze miejscowości obszaru wiejskiego oraz ulic obszaru miejskiego. Zmienna określająca postępującą dewastację obiektów jest powiązana z czynnikiem określającym liczbę budynków przeznaczonych do rozbioru, gdyż stan obiektów zdewastowanych będzie się pogarszał z upływem czasu i może doprowadzić do konieczności podjęcia działań rozbiorczych. Analiza stanu dróg pozwala na wskazanie obszarów, które posiadają wyższy potencjał rozwojowy ze względu na lepszą jakość dróg i zapewnienie mieszkańcom wyższego stopnia dostępności komunikacyjnej oraz obszarów, na których istnieje utrudniona możliwość przemieszczania się ze względu na stan drogi, co wpływa na trudniejszą możliwość jego rozwoju i eliminacji stopnia natężenia problemów społecznych.

Analiza stanu dróg opierała się na zestawieniu dwóch czynników – rodzaj nawierzchni (asfaltowa / kostka / gruntowa) oraz stan drogi (bardzo dobra / średnia / zła) oraz stopień jej utwardzenia (utwardzona / nieutwardzona), który był stosowany w odniesieniu do dróg gruntowych i w przypadku wystąpienia utwardzenia dodawano 1 punkt. Należy podkreślić, iż rodzaj nawierzchni asfaltowej i kostki otrzymywał dwa punkty, a gruntowej 1 punkt. Dodatkowo przydzielano punktację za stan drogi i w przypadku bardzo dobrego stanu przydzielano 2 punkty, średniego 1 punkt, a złego 0 punktów. Rodzaj nawierzchni oceniany był poprzez przeprowadzenie analizy terenowej, następnie jej stan był dokumentowany i przedstawiany członkom Zespołu ds. Rewitalizacji w celu oceny. Na tej podstawie wyznaczono finalne właściwości przydzielone w ramach ocen.

Tabela 19 Uwarunkowania techniczne na obszarze miejskim

Lp.	Ulice	Liczba ludności	Postępująca dewastacja obiektów - obiekty zabytkowe	Rodzaj nawierzchni / stan drogi - utwardzona/ nieutwardzona	Małe IMD
1.	1 Maja	72	0	2	4
2.	2 Maja	7	0	3	4
3.	22 Lipca	732	0	4	2
4.	23 Lutego	74	1	3	7
5.	3 Maja	15	0	3	4
6.	9 Maja	94	0	4	4
7.	Akacyjowa	25	0	3	4
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	0	4	2
9.	Artylerzystów	28	0	5	2
10.	Bociania	8	0	3	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

11.	Bohaterów Warszawy	88	0	4	4
12.	Bolesława Chrobrego	253	0	0	7
13.	Brzechwy	20	0	0	4
14.	Bukowa	11	0	0	4
15.	Chopina	31	0	0	4
16.	Czarneckiego	48	0	4	2
17.	Dąbrowskiej	43	0	0	4
18.	Dąbrowszczaków	405	1	5	4
19.	Długosza	150	0	0	4
20.	Energetyków	78	0	4	2
21.	Fabryczna	80	1	0	7
22.	Fredry	5	0	4	2
23.	Gałczyńskiego	8	0	0	4
24.	Grunwaldzka	1567	0	0	4
25.	Jana III Sobieskiego	138	0	0	4
26.	Jarzębinowa	126	0	0	4
27.	Jaśminowa	15	0	0	4
28.	Jodłowa	4	0	0	4
29.	Kalinowa	21	0	0	4
30.	Kanałowa	63	0	0	4
31.	Kardynała Wyszyńskiego	28	0	4	2
32.	Kochanowskiego	154	0	0	7
33.	Kolejowa	134	0	0	7
34.	Konopnickiej	271	0	0	4
35.	Kopernika	221	0	4	4
36.	Kościuszki	348	0	0	7
37.	Kraszewskiego	34	0	0	4

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

38.	Kruczkowskiego	86	0		4
39.	Leszczynowa	16	0		4
40.	Łąkowa	9	0		4
41.	Magnoliowa	52	0		4
42.	Malinowa	13	0		4
43.	Matejki	195	0		4
44.	Matejkowy Zakątek	33	0		4
45.	Mickiewicza	357		4	4
46.	Miodowa	13	0		4
47.	Modrzewskiego	58	0	4	2
48.	Mur Południowy	921	0		4
49.	Nadbrzeżna	95		4	4
50.	Niedziałkowskiego	46		4	4
51.	Norwida	67	0		4
52.	Obrońców Westerplatte	9		4	4
53.	Ogrodowa	20	0		4
54.	Os. Północne	120	0		4
55.	Piaskowa	20	0		4
56.	Piastowska	174	0		4
57.	Pogodna	10	0		4
58.	Połna	279	0		4
59.	Poziomkowa	25	0		4
60.	Prusa	48	0	4	2
61.	Reja	34	0	4	2
62.	Reymonta	53	0	5	2
63.	Roosevelta	85		2	4
64.	Rybacka	159	0	4	2

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

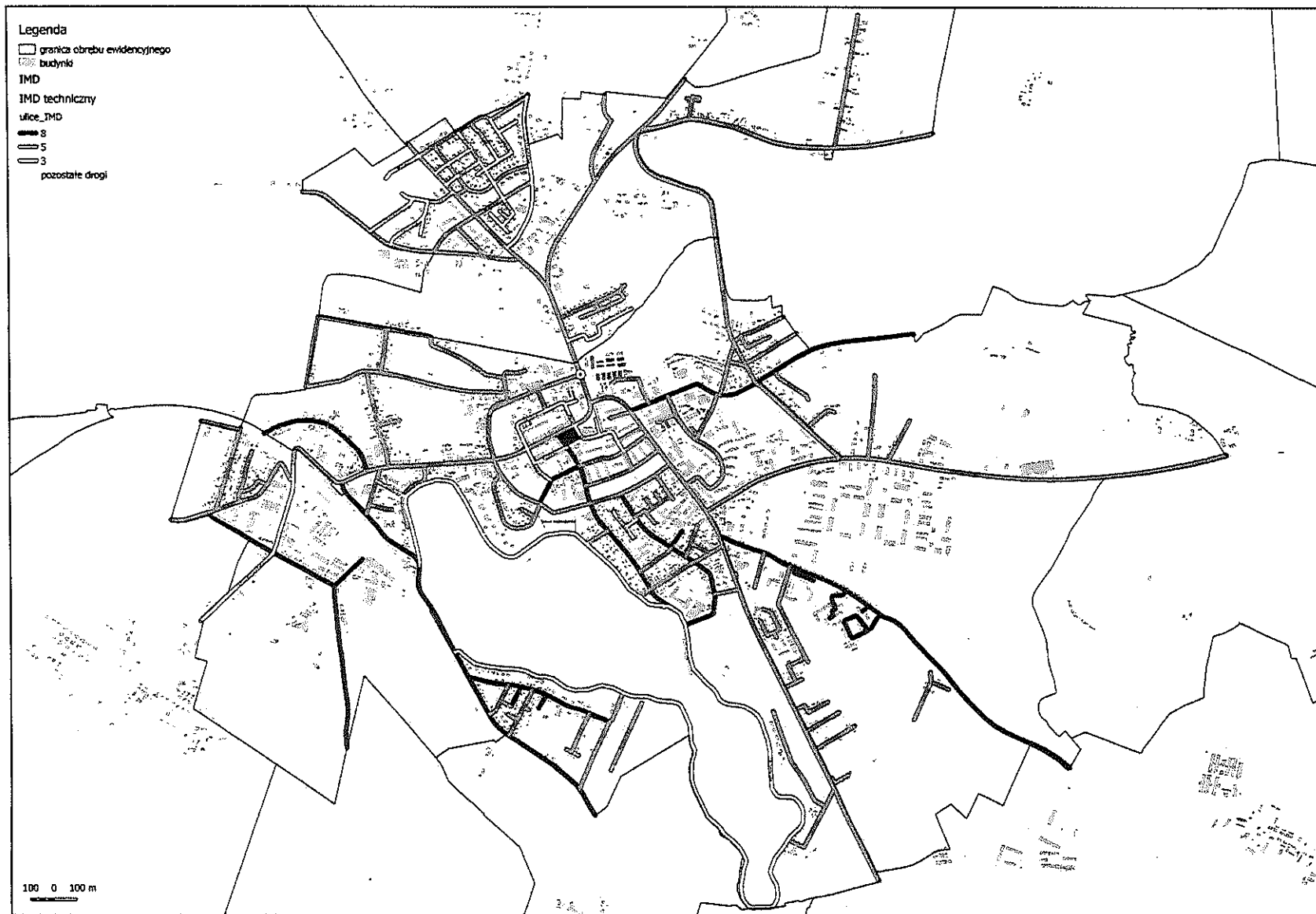
65.	Rycerska	183	0	4	2
66.	Rynek	418	0	4	2
67.	Sienkiewicza	180	0	4	4
68.	Skłodowskiej-Curie	16	0	4	4
69.	Słoneczna	56	0	4	4
70.	Słonecznikowa	6	0	4	4
71.	Słowackiego	97	0	4	2
72.	Stargardzka	612	0	5	2
73.	Staszica	1209	0	4	7
74.	Stawina	31	0	4	4
75.	Sucharskiego	86	0	4	4
76.	Tuwima	100	0	4	2
77.	Władysława Jagiełły	1531	0	5	4
78.	Wojska Polskiego	97	0	5	2
79.	Wolności	960	0	5	4
80.	Wybickiego	57	0	4	2
81.	Wysoka	372	0	4	4
82.	Wyspiańskiego	28	0	4	2
83.	Wyzwolenia	106	0	4	4
84.	Zielna	61	0	5	4
85.	Żeglarska	9	0	4	4
86.	Żeromskiego	66	0	4	2
		14691	68		
			0,68	3,19	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 4 Uwarunkowania techniczne na obszarze miejskim

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 20 Uwarunkowania techniczne na obszarze wiejskim

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Postępująca dewastacja obiektów - obiekty zabytkowe w ewidencji lub rejestrze	Budynki do rozbiórki	Rodzaj nawierzchni / stan drogi - utwardzona/ nieutwardzona	Male IMD
1.	Gleźno	124	7	0		5
2.	Kołki	441	13	1	3	8
3.	Koplin	429	5	0	3	3
4.	Korytowo	471	14	0	3	5
5.	Piasecznik	397	25	1	4	8
6.	Radaczewo	274	8	0		5
7.	Raduń	244	12	0	3	3
8.	Rzecko	507	21	0	3	5
9.	Sławęcín	228	8	0	3	3
10.	Smoleń	318	3	0		5
11.	Stary Klukom	293	9	0	3	3
12.	Stradzewo	372	9	0	3	3
13.	Sulino	500	5	0	3	3
14.	Suliszewo	354	24	0	4	5
15.	Wardyń	494	23	1	3	8
16.	Witoszyn	136	6	0	3	3
17.	Zamęcín	475	10	0	3	5
18.	Zwierzyn	291	4	0	3	3
			13,39	0,22	2,94	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Choszczno

Zły stan dróg oraz brak oświetlenia i chodników może w znaczącym stopniu wpływać na degradację wyżej wymienionych terenów nie tylko pod względem ekonomicznym czy technicznym, ale przede wszystkim pod względem społecznym. Brak możliwości bezpiecznego poruszania się na terenie gminy determinuje niską aktywizację mieszkańców, a tym samym jeszcze bardziej może obniżyć aktywność osób starszych, które mogłyby uczestniczyć w organizowanych dla nich spotkaniach. Jednocześnie może to być powód obniżający motywację do organizacji działań dla najmłodszego pokolenia, które w przyszłości będzie odpływało ze wsi do miejskich aglomeracji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Diagnoza wykazała, że istnieje potrzeba zadbania o techniczne uwarunkowania w ramach procesów rewitalizacyjnych w celu odnowienia obszarów zdegradowanych oraz w celu wsparcia osób wykluczonych społecznie bądź też zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- Należy w ramach działań rewitalizacyjnych odnowić budynki zdewastowane w celu poprawienia jakości życia mieszkańców i możliwości prowadzenia aktywizacji mieszkańców z użyciem zasobów kulturowych;
- Zdiagnozowano potrzebę zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców, którą można uzyskać poprzez przystosowanie budynku dla dworca kolejowego, gdzie można stworzyć miejsca do wspólnego spędzania czasu, co może przyczynić się do zwiększenia integracji społecznej, a tym samym do zniwelowania zjawiska wykluczenia społecznego wśród osób wykluczonych społecznie.

Ważne jest również to, że w Gminie istnieje jednak kilka budynków do rozbioru. Stanowią one zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców, tym bardziej, że mogą one być miejscem nieformalnej aktywności jej mieszkańców.

Podsumowanie

Gmina Choszczno to obszar, który charakteryzuje się wieloma walorami naturalnymi – chociażby jeziora oraz liczne trasy piesze i rowerowe na terenie gminy. Wymienione cechy stanowią potencjał do wykorzystania w celu społecznej aktywizacji mieszkańców, aktywizacji zawodowej oraz ogólnego ożywienia społecznego i gospodarczego zaniedbanych obszarów gminy.

Przeprowadzona diagnoza wskazuje istnienie potencjału gminy, który może być wykorzystany w ramach działań rewitalizacyjnych z jednej strony, z drugiej strony ukazuje szereg problemów występujących w wymiarach:

- ❖ Społecznym;
- ❖ Gospodarczym;
- ❖ Środowiskowym;
- ❖ Przestrzenno – funkcjonalnym;
- ❖ Technicznym.

Analiza **uwarunkowań społecznych** definiuje kategorie osób zagrożonych oraz problemy społeczne i potencjalne ich konsekwencje. Do tych kategorii należą przede wszystkim osoby starsze oraz osoby korzystające z pomocy społecznej, osoby bezrobotne a także pojawiające się przestępstwa kryminalne. Gmina charakteryzuje się również stosunkowo niskim wskaźnikiem osób w wieku przedprodukcyjnym. Potencjałem, który należałoby wykorzystać w działaniach rewitalizacyjnych jest działalność organizacji pozarządowych a także walory naturalne na terenie gminy.

Uwarunkowania gospodarcze dotyczą przede wszystkim wskaźnika osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy. Wskaźnik ukazuje generalnie niską aktywność gospodarczą mieszkańców

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

gminy. Należy w związku z tym podjąć działania mające na celu aktywizację postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Należy wykorzystać również potencjał jakim dysponuje gmina i kierować działania na promocję lokalnych produkcji i usług poprzez m.in. szkolenia. Ponadto wspieranie osób bezrobotnych w przyszłości może się przełożyć na wzrost wskaźnika przedsiębiorczości lub na zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych, które w ramach działań rewitalizacyjnych będą brały udział w zadaniach ich aktywizujących.

Analiza **uwarunkowań środowiskowych** wskazuje przede wszystkim na stosunkowo wysoki wskaźnik zmieszanych odpadów komunalnych, który wg danych GUS wzrósł w ciągu kilku lat znacznie na terenie gminy. Może to determinować brak ukształtowanych postaw proekologicznych. Dodatkowo brak właściwej infrastruktury takiej jak śmietniki w odpowiednich miejscach oraz brak działań aktywizujących społeczność na rzecz edukacji ekologicznej, walorów środowiskowych terenów, na których zamieszkują mieszkańcy gminy, nie sprzyja kształtowaniu postaw proekologicznych. Należy wykorzystując potencjał jakim jest położenie gminy i jej walory wykorzystać do prowadzenia działań na rzecz kształtowania postaw proekologicznych – zaczynając o edukacji na temat potencjału środowisko- przyrodniczego a kończąc na ukazaniu powiązania codziennych zachowań proekologicznych mieszkańców gminy z jej uwarunkowaniami środowiskowymi. Zaniedbane środowisko naturalne determinuje niską motywację potencjalnych przedsiębiorców do zakładania między innymi działalności opartej na turystyce i agroturystyce

Uwarunkowania przestrzenno - funkcjonalne determinują funkcjonalność, bezpieczeństwo i jakość zamieszkiwania na terenie gminy. Przeanalizowane zmienne prowadzą do wniosków związanych ze stopniem zniszczenia tkanki historycznej gminy, co wpływa na degradację obszarów. Degradacja przestrzeni i funkcji gminy sprawia, że mieszkańcy nie czują się bezpiecznie a jednocześnie nie mogą być realizowane działania na rzecz aktywizacji społecznej osób wykluczonych, zarówno przez jednostki publiczne a także przez organizacje pozarządowe. Należy podjąć działania na rzecz poprawy przestrzeni i funkcji terenu gminy w celu prowadzenia właściwej integracji społecznej wykorzystując potencjał są organizacje pozarządowe, które mogłyby wspierać działania gminy w aktywizacji osób wykluczonych. Przyczyni się do zniwelowania problemów związanych z bezrobociem, może zaktywizować osoby starsze a jednocześnie przyczyni się do zwiększenia się atrakcyjności obiektów w oczach potencjalnych inwestorów.

Ostatecznie analiza **uwarunkowań technicznych** ukazuje przede wszystkim stan dróg na terenie gminy. Zły stan dróg przyczynia się między innymi do utrudnionego komunikowania się z miejscowościami ościennymi, a tym samym osobom poszukującym pracy utrudnia do niej dostęp w ramach granic gminy. Trudności związane z niewykorzystaniem potencjału gospodarczego gminy w związku ze złym stanem dróg nie wpływają korzystnie na jej wizerunek w oczach potencjalnego inwestora, nie dorównuje to też światowym standardom, które określają szybki i dobry transport jako jeden z głównych wskaźników dobrego rozwoju gospodarczego. Ponadto może to wpływać na odpływ młodych mieszkańców

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

do większych ośrodków, ze względu na styl życia opierający się na łatwym i szybkim dostępie do potrzebnych im usług i dóbr.

Analiza wszystkich powyższych uwarunkowań pozwoliła na wyodrębnienie obszarów wymagających działań rewitalizacyjnych na obszarze miejskim oraz wiejskim Gminy Choszczno.

Tabela 21 Podsumowanie uwarunkowań – IMD dla obszaru miejskiego

Lp.	Ulice	Liczba ludności	IMD społecz- ne	Uwarunkowa- nia gospodarcze	IMD		IMD łącznie
					Uwarunkowa- nia przestrzenno- funkcjonalne	Uwarunkow- ania techniczne	
1.	1 Maja	72	46		7	4	60
2.	2 Maja	7	10	1	4	4	19
3.	22 Lipca	732	32		4	2	41
4.	23 Lutego	74	20	1	2	7	30
5.	3 Maja	15	12	1	4	4	21
6.	9 Maja	94	21		2	4	30
7.	Akacyjowa	25	11		4	4	22
8.	I Armii Wojska Polskiego	14	37	1	4	2	44
9.	Artylerzystów	28	10		4	2	19
10.	Bociania	8	10	1	4	4	19
11.	Bohaterów Warszawy	88	20	1	2	4	27
12.	Bolesława Chrobrego	253	39	1	2	7	49
13.	Brzechwy	20	10		4	4	21
14.	Bukowa	11	10		4	4	21
15.	Chopina	31	14		4	4	25
16.	Czarnieckiego	48	15	1	4	2	22
17.	Dąbrowskiej	43	13		4	4	24
18.	Dąbrowszczaków	405	30		4	4	41
19.	Długosza	150	13		2	4	22

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

20.	Energetyków	78	17	1	2	2	22
21.	Fabryczna	80	47		7	7	64
22.	Fredry	5	13		4	2	24
23.	Gałczyńskiego	8	10	1	4	4	19
24.	Grunwaldzka	1567	17		2	4	26
25.	Jana III Sobieskiego	138	15		2	4	24
26.	Jarzębinowa	126	39		2	4	48
27.	Jaśminowa	15	16		4	4	27
28.	Jodłowa	4	10		4	4	21
29.	Kalinowa	21	10	1	4	4	19
30.	Kanałowa	63	20	1	4	4	29
31.	Kardynała Wyszyńskiego	28	19		4	2	28
32.	Kochanowskiego	154	20		2	7	32
33.	Kolejowa	134	34		4	7	48
34.	Konopnickiej	271	48		4	4	62
35.	Kopernika	221	30		4	4	41
36.	Kościuszki	348	22		4	7	36
37.	Kraszewskiego	34	16		4	4	27
38.	Kruczkowskiego	86	11		2	4	20
39.	Leszczynowa	16	11		4	4	22
40.	Łąkowa	9	15	1	4	4	24
41.	Magnoliowa	52	13	1	2	4	20
42.	Malinowa	13	14	1	4	4	23
43.	Matejki	195	16		2	4	25
44.	Matejkowy Zakątek	33	10		4	4	21
45.	Mickiewicza	357	40		4	4	51

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

46.	Miodowa	13	12		4	4	23
47.	Modrzewskiego	58	14	1	2	2	19
48.	Mur Południowy	921	31		7	4	45
49.	Nadbrzeżna	95	16		7	4	30
50.	Niedziałkowskiego	46	30	1	2	4	37
51.	Norwida	67	15	1	2	4	22
52.	Obrońców Westerplatte	9	19	1	4	4	31
53.	Oгородowa	20	10	1	4	4	19
54.	Os. Północne	120	39		2	4	48
55.	Piaskowa	20	13		4	4	24
56.	Piastowska	174	30		2	4	39
57.	Pogodna	10	15		4	4	26
58.	Polna	279	14	1	4	4	23
59.	Poziomkowa	25	21		7	4	35
60.	Prusa	48	16		4	2	25
61.	Reja	34	15		4	2	24
62.	Reymonta	53	15		4	2	24
63.	Roosevelta	85	46		7	4	60
64.	Rybacka	159	13		4	2	22
65.	Rycerska	183	32		7	2	44
66.	Rynek	418	16	1	4	2	23
67.	Sienkiewicza	180	46		4	4	57
68.	Skłodowskiej-Curie	16	19	1	4	4	28
69.	Słoneczna	56	12		4	4	23
70.	Słonecznikowa	6	12		4	4	23
71.	Słowackiego	97	38		7	2	50

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

7.	Raduń	244	14	I	2	3	20
8.	Rzecko	507	17		2	5	27
9.	Sławęcín	228	30	I	4	3	38
10.	Smoleń	318	29		4	5	41
11.	Stary Kłukom	293	24	I	4	3	32
12.	Stradzewo	372	21		4	3	31
13.	Sulino	500	14	I	2	3	20
14.	Suliszewo	354	22	I	4	5	32
15.	Wardyń	494	35		2	8	48
16.	Witoszyn	136	31	I	4	3	39
17.	Zamęcín	475	16		2	5	26
18.	Zwierzyn	291	12		2	3	20

Źródło: Opracowanie własne

Według dokumentu „Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych”¹¹ Gminy Choszczno dotyczą trzy deficyty: z zakresu demografii, dotyczące problemów popegeerowskich oraz ubóstwa (tamże, s. 25). Ponadto Gmina Choszczno wraz z kilkoma innymi gminami znalazły się w strefie przejściowej w 2016 roku, jednakże po analizie wskaźników m.in. Gmina Choszczno znowu została objęta podstawową SWW, „co może oznaczać, iż zaobserwowana zmiana poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej i infrastrukturalnej nie miała charakteru trwałego” (tamże, s. 27).

Województwo zachodniopomorskie to również tereny popegeerowskie, na których występuje wiele problemów m.in. natury społecznej.

„Wiele, nie tylko rodzin, ale i całych społeczności wiejskich okazało się bezradnych, nie będąc w stanie przystosować się nowej rzeczywistości. Panujący ogólnie zastój, a nawet regres wsi popegeerowskich w efekcie doprowadził do alienacji i wykluczenia zamieszkujących je lokalnych społeczności. Wykluczenie to, oprócz wymiaru społecznego, przejawia się w aspekcie ekonomicznym (bariera finansowa w dostępie do dóbr i usług), a także przestrzennym (fizyczne oddalenie od dużych ośrodków miejskich oraz brak, bądź bardzo ograniczona komunikacja środkami transportu publicznego).”¹²

Na podstawie analiz przeprowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, wskazano, iż odsetek mieszkańców problemowych miejscowości

¹¹ Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych 2017

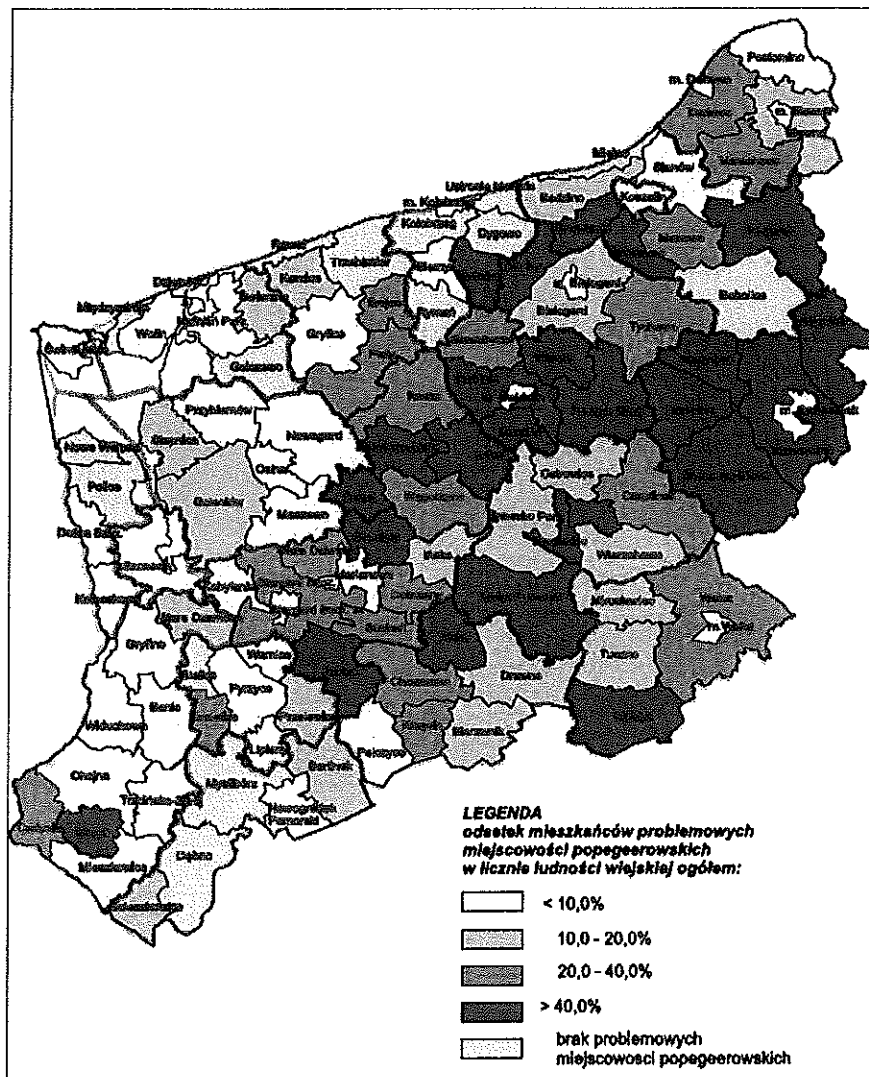
¹² tamże, s.20

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem w Gminie Choszczno wynosi od 20% do 40%. Można założyć, iż aktywność życiowa niniejszych osób koncentruje się na obszarze miejscowości zaliczonych do byłych siedzib PGR-ów, ale również w miejscowościach położonych w bezpośredniej bliskości¹³.

Mapa 5 Odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem

Źródło: Dziechciarz D., Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2(8)/13, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2013

Choszczno to gmina, gdzie występuje wysokie obciążenie problemowymi miejscowościami popegeerowskimi. Problemy związane z funkcjonowaniem na obszarze popegeerowskim, to przede wszystkim dziedziczenie biedy, a tym samym duża liczba osób korzystająca z zasiłków, ukryte bezrobocie. Na terenach popegeerowskich kształtuje się często kultura biedy, specyficzne schematy zachowań, które przekazywane z pokolenia na pokolenie sprawiają trudność w wykorzystaniu potencjału Gminy. Tereny

¹³ Dziechciarz D., Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2(8)/13, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2013

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

popegeerowskie powinny być szczególnie uwzględnione w procesie rewitalizacji, gdyż zakłada ona aktywność społeczną w celu zmniejszenia się problemów w innych strefach .

Podsumowując należy podkreślić wskaźniki, które posłużyły do określenia obszaru zdegradowanego oraz wyznaczenia obszaru rewitalizacji w poszczególnych uwarunkowaniach odnoszących się do sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Niniejsze wskaźniki zostały określone jako destymulanty, czyli mające bezpośredni, negatywny wpływ na dany obszar. Stymulanty są uważane za wskaźniki, które przy wysokim poziomie jakościowym wpływają na wysoki poziom rozwoju obszaru i mają bezpośredni wpływ na kreowanie korzystnych rozwiązań mających bezpośrednie przełożenie na potencjał obszaru.

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze społecznej** dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- DESTYMULANTA: Zasiłki stałe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Zasiłki okresowe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Zasiłki celowe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Pomoc na dożywianie dzieci / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Przestępstwa kryminalne / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Niebieskie karty / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Osoby uzależnione od alkoholu / Liczba ludności
- STYMULANTA: Wiek przedprodukcyjny / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Wiek poprodukcyjny / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Bezrobocie / Liczba ludności

Analiza danych statystycznych pozwoliła na określenie wskaźnika pozwalającego ocenić natężenie negatywnych zjawisk w **sferze gospodarczej**:

- STYMULANTA: Współczynnik przedsiębiorczości (Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w odniesieniu do liczby ludności danego obszaru)

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze środowiskowej** nie dokonano oceny wskaźników ze względu na stwierdzenie braku zjawisk negatywnych w tym obszarze.

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dokonano oceny wskaźnika:

- DESTYMULANTA: Dostępność sieci kanalizacyjnej
- DESTYMULANTA: Zadłużenie czynszowe powyżej 6 miesięcy

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w sferze technicznej dokonano oceny wskaźnika:

- DESTYMULANTA: Postępująca dewastacja obiektów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

- DESTYMULANTA: Budynki do rozbiórki
- STYMULANTA: Stan nawierzchni drogowej

Podsumowując wskaźniki, które zostały wzięte pod uwagę w przeprowadzonej analizie należy zwrócić uwagę na najważniejszy aspekt jaki dotyczy procesu rewitalizacji, a mianowicie konieczność kompleksowego przeprowadzenia analizy obszaru z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej oraz narzędzi analitycznych. W ramach wyznaczenia stopnia degradacji w oparciu o uwarunkowania społeczne, przeprowadzono analizę wskaźników ilości osób korzystających z zasiłków. Niniejsze działanie ma na celu udokumentowanie stopnia wykluczenia społecznego, ze względu na to, iż zasiłki odnosiły się do liczebności osób długotrwale wykluczonych (zasiłki stałe), osób posiadających określone trudności życiowe skoncentrowane w pewnym czasie (zasiłki okresowe) oraz osób korzystających z zasiłków celowych. Niemożność podjęcia pracy i konieczność korzystania z pomocy społecznej stanowi potencjał do uznania, iż występuje konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych. Biorąc pod uwagę interwencje straży miejskiej oraz uzależnienie od alkoholu i bezrobocie, należy stwierdzić, iż niniejsze wskaźniki obrazują stan społeczny, ponieważ można założyć współwystępowanie niniejszych problemów. Bezrobocie generuje poczucie wykluczenia oraz możliwość uzależnienia się od alkoholu ze względu na chęć ucieczki od problemów. Wpływa to jednocześnie na zwiększenie stopnia łamania prawa oraz nasilenie konieczności podejmowania interwencji przez straż miejską. Wskaźnikiem uzupełniającym analizy w zakresie wyznaczania obszaru zdegradowanego był wiek przedprodukcyjny jako zmienna determinująca potencjały obszaru (wyższa liczba rodzących się dzieci) lub deficyty (spadek ilości urodzeń) w najbliższej przyszłości, ze względu na stopień obciążenia demograficznego obszaru, na którym podejmowane będą działania rewitalizacyjne.

Ważnymi wskaźnikami, które należy traktować jako uzupełnienie prowadzonych analiz są dane w obszarze gospodarczym analizowane na podstawie współczynnika przedsiębiorczości jako liczby podmiotów gospodarczych przypadających w odniesieniu do liczby ludności. Niniejszy wskaźnik świadczy o możliwości samodzielnego działania przez mieszkańców i podejmowania aktywności nakierowanej na rozwiązywanie problemów we własnym zakresie. Niski wskaźnik świadczy na obszarze o szczególnym nasileniu problemów społecznych o znacznej bierności mieszkańców, którzy nie wykazują determinacji, aby samodzielnie rozwiązać problemy.

Analizując dostępność sieci kanalizacyjnej oraz zadłużenie czynszowe występujące powyżej 6 miesięcy należy podkreślić, iż w kontekście uwarunkowań przestrzenno- funkcjonalnych niniejsze wskaźniki mają bezpośredni wpływ na określoną sferę, ponieważ wpływają bezpośrednio na standard życia mieszkańców oraz możliwości utrzymania odpowiedniego stanu obiektów infrastrukturalnych.

Odnosząc się do stanu dróg, który również stanowi jeden ze wskaźników, należy wskazać, iż jest to wskaźnik kluczowy, gdyż drogi stanowią obiekty budowlane, które wpływają zdecydowanie na możliwość wykluczenia mieszkańców, jeżeli ich stan jest zły. Wynika to z wymaganej na rynku pracy mobilności oraz konieczności dojazdów do pracy, co jest utrudnione na drogach o niskiej jakości i może

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

powodować trwałe wykluczenie mieszkańców obszarów. Należy również pamiętać, iż obszar całej gminy został zaliczony do terenu o wysokim stopniu wykluczenia mieszkańców ze względu na czynniki popegeerowskie, które wpłynęły na poczucie bierności mieszkańców. Obszar gminy posiada charakterystykę rolniczą, co determinuje konieczność przemieszczania się do miejsc koncentracji przemysłu lub usługowych miejsc pracy. Niski stan dróg wpływa w związku z tym na trwałe wykluczenie mieszkańców, którzy nie mogą w odpowiednim stopniu przemieścić się do innych obszarów gminy w celu podjęcia zatrudnienia. Wpływa on również na trwałe zdegradowanie obszarów, które ze względu na stan dróg nie stanowią potencjału inwestycyjnego, a rozwój podmiotów gospodarczych mógłby być również podstawą przeciwdziałania problemom społecznym, jednakże ze względu na uwarunkowania techniczne jest bardzo utrudniony.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Program charakteryzuje się koncentracją interwencji i hierarchizacją potrzeb mieszkańców. W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono następujące podobszary rewitalizacji zawarte na prezentowanych mapach.

- I podobszar składający się z obszaru Osiedla 700-lecia;
- II podobszar składający się z obszaru Osiedla Jagiełły;
- III podobszar złożony z Osiedla Południowego;
- IV podobszar składający się z obszaru Starego Miasta;
- V podobszar składający się z miejscowości Kolki;
- VI, na który składa się miejscowość Korytowo;
- VII podobszar zlokalizowany na terenie miejscowości Sławęcín;
- VIII podobszar złożony z miejscowości Wardyń;
- IX podobszar, który złożony jest z miejscowości Witoszyn.

Powyższe podobszary zostały wskazane jako wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych przede wszystkim ze względu na znaczne występowanie problemów społecznych, ale również w zakresie pozostałych uwarunkowań, co zostało wyznaczone na podstawie przeprowadzonej analizy danych liczbowych. Wyznaczone w taki sposób obszary zostały poddane opiniowaniu Zespołu ds. Rewitalizacji, który przeanalizował strategiczne uwarunkowania działań podejmowanych w zakresie aktywizacji mieszkańców przez jednostki samorządowe. Doprowadziło to do uszczegółowienia działań możliwych do podjęcia na podobszarach rewitalizacyjnych, a obszary, które uzyskały mniej punktów w zakresie uwarunkowań społecznych niż pozostałe, ale posiadające strategiczne znaczenie dla działań gminy oraz lokalizację na obszarze koncentracji problemów popegeerowskich również zostały włączone do obszarów rewitalizacji, na których konieczne jest podjęcie działań umożliwiających przeciwdziałanie występującym

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

deficytom. Strategiczne działania jednostek gminnych oraz rozpoznanie środowiska lokalnego, a także możliwości podjęcia działań rewitalizacyjnych na wskazanych obszarach, były bezpośrednią, jakościową przyczyną objęcia działaniami rewitalizacyjnymi powyższych obszarów.

Odnosząc przeanalizowane problemy na poszczególnych obszarach do kwestii popegeerowskiej historii obszaru gminy należy zwrócić uwagę na bardzo wysoki odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich. Przejawem problemów obszarów popegeerowskich jest wysoka stopa bezrobocia, która obserwowana jest w prawie wszystkich miejscowościach zaliczonych do obszaru rewitalizacji. Wysoki stopień korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz niska dostępność do obiektów kulturalnych i działań edukacyjnych to również charakterystyka popegeerowskich obszarów wiejskich, która przejawia się w miejscowościach wiejskich oraz na obszarach miejskich zaliczonych do obszaru rewitalizacji. W związku z powyższym konieczne było kompleksowe wskazanie obszarów wymagających wsparcia, które zostało dokonane na podstawie analizy ilościowej i jakościowej¹⁴. Obszar rewitalizacji został wyznaczony w odniesieniu do ulic oraz miejscowości spełniających kryterium wyniku punktowego wynoszącego minimum 25 punktów w ramach uwarunkowań społecznych (obszary oznaczone na żółto w tabeli uwarunkowań społecznych). Niniejszy wskaźnik został przyjęty ekspercko, ze względu na wartość koncentracji negatywnych zjawisk społecznych wykraczających poza średnią na analizowanym obszarze. W toku wyznaczania obszaru podjęto działania mające na celu jakościowe określenie obszarów, które posiadają strategiczne uwarunkowania pod względem możliwości realizowania działań rewitalizacyjnych, a następnie odniesiono niniejsze uwagi do wartości IMD i porównano obszary o niskim wskaźniku z obszarami o wysokiej wartości wskaźnika. Następnie na obszarach spełniających określone powyżej wytyczne, dokonano analizy występowania negatywnego natężenia w ramach pozostałych uwarunkowań i w przypadku wystąpienia przynajmniej jednego deficytu w ramach pozostałych uwarunkowań, niniejszy obszar kwalifikowany był jako wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych (obszary oznaczone na żółto w tabeli ogólne IMD).

Należy podkreślić, iż szczegółowy podobszar rewitalizacji został wyznaczony w oparciu o obszary zamieszkałe, na których można prowadzić działania rewitalizacyjne. Następnie członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji dokonali analizy tych obszarów w oparciu o swoją wiedzę i na tej podstawie została podjęta ostateczna decyzja o zakwalifikowaniu danej przestrzeni do obszaru rewitalizacji. Decyzją Zespołu ds. Rewitalizacji do podobszaru rewitalizacji została zaliczona ulica Bohaterów Warszawy, która posiada niskie natężenie negatywnych zjawisk w ramach uwarunkowań społecznych, jednakże stanowi ważny potencjał w prowadzeniu działań aktywizacyjnych dla pozostałych podobszarów, ze względu na występowanie obiektów infrastrukturalnych, które będą mogły być wykorzystywane do prowadzenia działań aktywizacyjnych. Ze względu na uwarunkowania strategiczne związane z rozwojem gminy, Zespół ds. Rewitalizacji podjął decyzję o braku wyznaczenia obszaru rewitalizacji na obszarze miejscowości wiejskich: Radaczew oraz Smoleń.

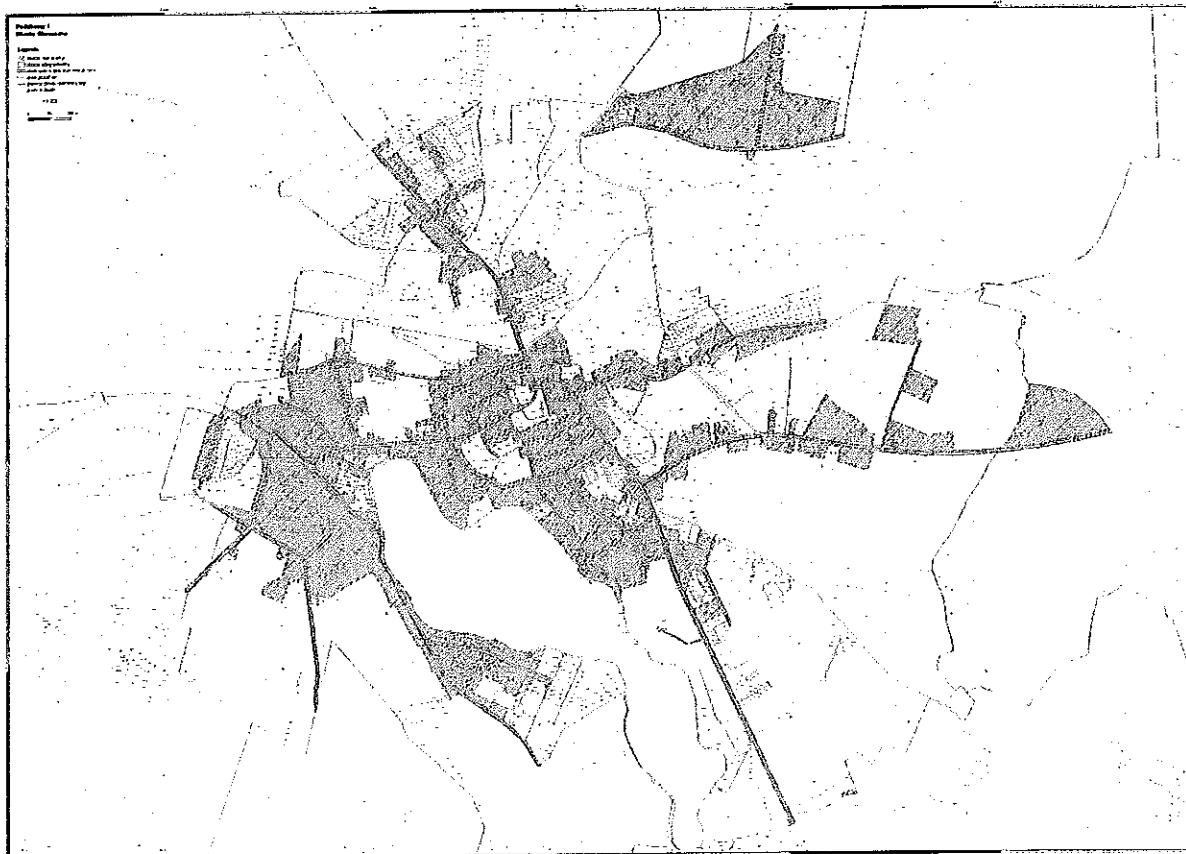
¹⁴ Diagnoza środowisk popegeerowskich, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2(8)/13, Szczecin 2013

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Podsumowując należy podkreślić, iż wyróżnione podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię 391,1 ha oraz zamieszkuje je 3270 osób. Biorąc pod uwagę powierzchnię gminy, która wynosi 24538,6 ha oraz liczbę mieszkańców na poziomie 21 039 osób, obszar rewitalizacji spełnia wymogi Wytycznych dot. rewitalizacji. Wyznaczona powierzchnia stanowi 1,6% obszaru gminy, a liczba ludności zamieszkującej obszar wynosi 15,54% mieszkańców gminy.

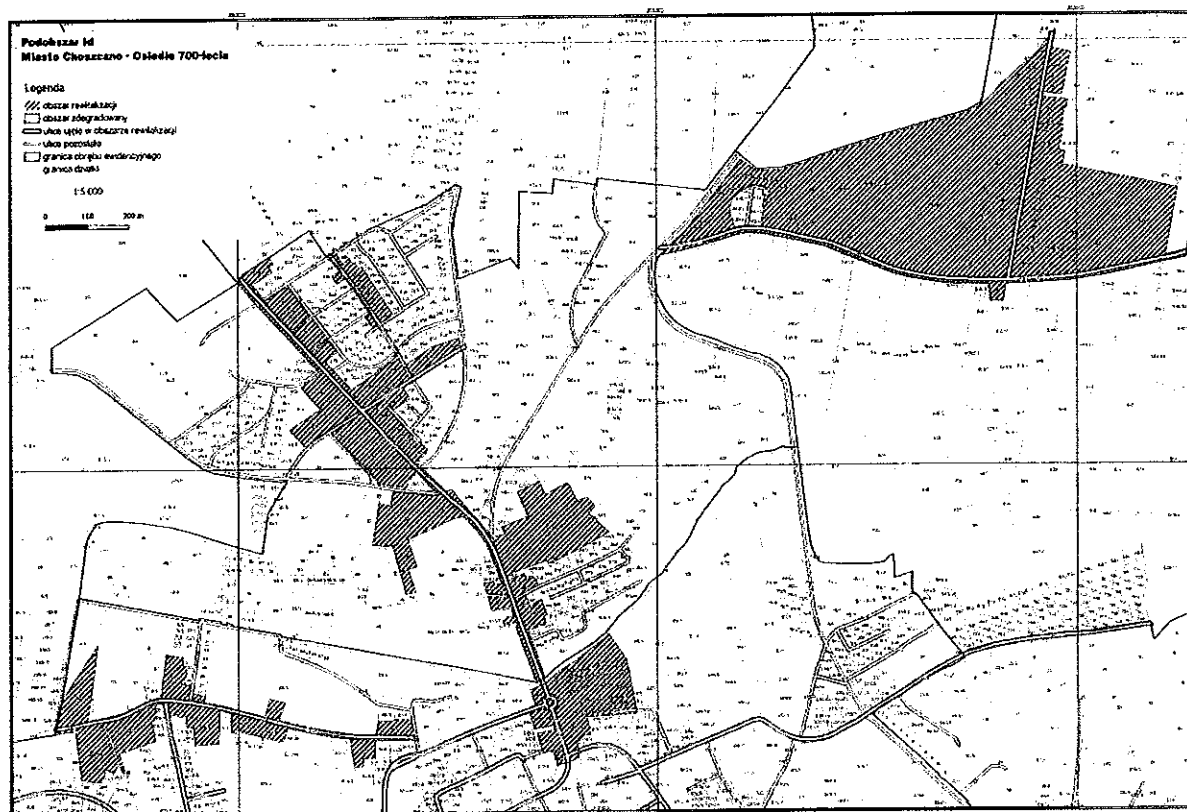
Mapa 6 Obszary rewitalizacji na terenie Miasta Choszczno

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Osiedla 700-lecia

Podobszar Osiedla 700-lecia składa się z następujących ulic: Wyspiańskiego, Stargardzkiej, Osiedla Północnego i Zielnej. Charakteryzuje się rozbudowaną funkcją mieszkaniową wraz z infrastrukturą spełniającą funkcje usługowe. Jest to obszar skoncentrowany w północnej części miasta, na którym występuje starsza zabudowa wymagająca w przyszłości podjęcia działań modernizacyjnych, które doprowadzą do przywrócenia im wysokiego standardu mieszkaniowego. Niniejszy obszar zamieszkiwany jest przez osoby starsze, w związku z czym istnieje wysoka koncentracja osób w wieku poprodukcyjnym oraz niska koncentracja dzieci. Oznacza to narastanie problemów związanych z wykluczeniem społecznym, ze względu na niemożność zapewnienia mieszkańcom działań aktywizacyjnych. Podobszar położony jest w dalszej odległości od centrum, co wpływa na narastanie stopnia wykluczenia seniorów. Na wskazanych ulicach koncentruje się również znaczna liczba osób bezrobotnych, które wymagają wsparcia. Bezrobocie determinuje również wyższe korzystanie z zasiłków oraz możliwość popadania w uzależnienia i pojawienie się zjawiska przemocy. W związku z tym bardzo ważnym działaniem do podjęcia jest aktywizacja zawodowa mieszkańców, tak aby możliwe było przeciwdziałanie narastaniu zjawisk negatywnych społecznie wpływających na wzrost koncentracji uzależnienia mieszkańców od świadczeń otrzymywanych z pomocy społecznej. Przyczyną wysokiego poziomu bezrobocia oraz korzystania ze świadczeń socjalnych jest deklarowany przez mieszkańców, brak miejsc zatrudnienia. Szczególnie dotyczy to osób o niskich kwalifikacjach zawodowych, które nie posiadają doświadczenia zawodowego, a ich kwalifikacje nie pozwalają na podjęcie pracy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Powierzchnia podobszaru rewitalizacji wynosi 58,1 ha oraz zamieszkiwany jest on przez 370 osób.

Najważniejszymi potencjałami obszaru są:

- ✓ Wysoki stopień koncentracji usług handlowych jako potencjał rozwojowy obszaru;
- ✓ Występowanie obiektów kultury;
- ✓ Koncentracja aktywności społecznych.

Podobszar rewitalizacji Osiedla Jagiełły złożony jest z następujących ulic: Władysława Jagiełły, Dąbrowszczaków. Charakteryzuje się występowaniem niskiej zabudowy mieszkaniowej, szczególnie skoncentrowanej w okolicach ulicy Dąbrowszczaków oraz wysoką koncentracją obiektów przemysłowych znajdujących się na obszarze. Należy podkreślić, iż wiele ze znajdujących się na tym obszarze obiektów jest opuszczonych i nie pełni już funkcji, do których były pierwotnie przeznaczone. Część miejsc zostało zaadaptowane na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczych przez funkcjonujące na terenie gminy firmy. Jednakże konieczne byłoby podjęcie działań mających na celu odpowiednie przeciwdziałanie kryzysowi infrastruktury technicznej, co wpływa również na walory estetyczne obszaru. Opuszczone budynki mogą być miejscem koncentracji zachowań chuligańskich oraz niezgodnych z prawem, co ogólnie wpłynie na spadek poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz wzrost interwencji policji i popełnianych przestępstw. Podobszar jest zróżnicowany pod względem negatywnych czynników determinujących występowanie problemów społecznych, ponieważ obszar Osiedla Jagiełły to głównie koncentracja wysokiego poziomu bezrobocia, przestępczości wynikającej z wysokiego stopnia lesistości oraz usytuowania działek, które stają się miejscem negatywnych zachowań społecznych. Pozostała część podobszaru to wysoka koncentracja osób bezrobotnych, które pobierają zasiłki oraz korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach prowadzonych badań na obszarze rewitalizacji ustalono, iż według mieszkańców najważniejszą przyczyną bezrobocia jest brak odpowiedniej pracy. Jednakże z przeprowadzonych analiz wynika również bezpośredni problem w zakresie otrzymania zatrudnienia, który przejawia się brakiem odpowiednich kwalifikacji. Długotrwałe wykluczenie doprowadziło do wykształcenia się poczucia bezradności wśród mieszkańców i obecnie najtrudniejszym działaniem staje się aktywizacja osób pozostających długotrwałe bez zatrudnienia.

Powierzchnia podobszaru rewitalizacji wynosi 64,2 ha oraz zamieszkiwany jest on przez 720 osób.

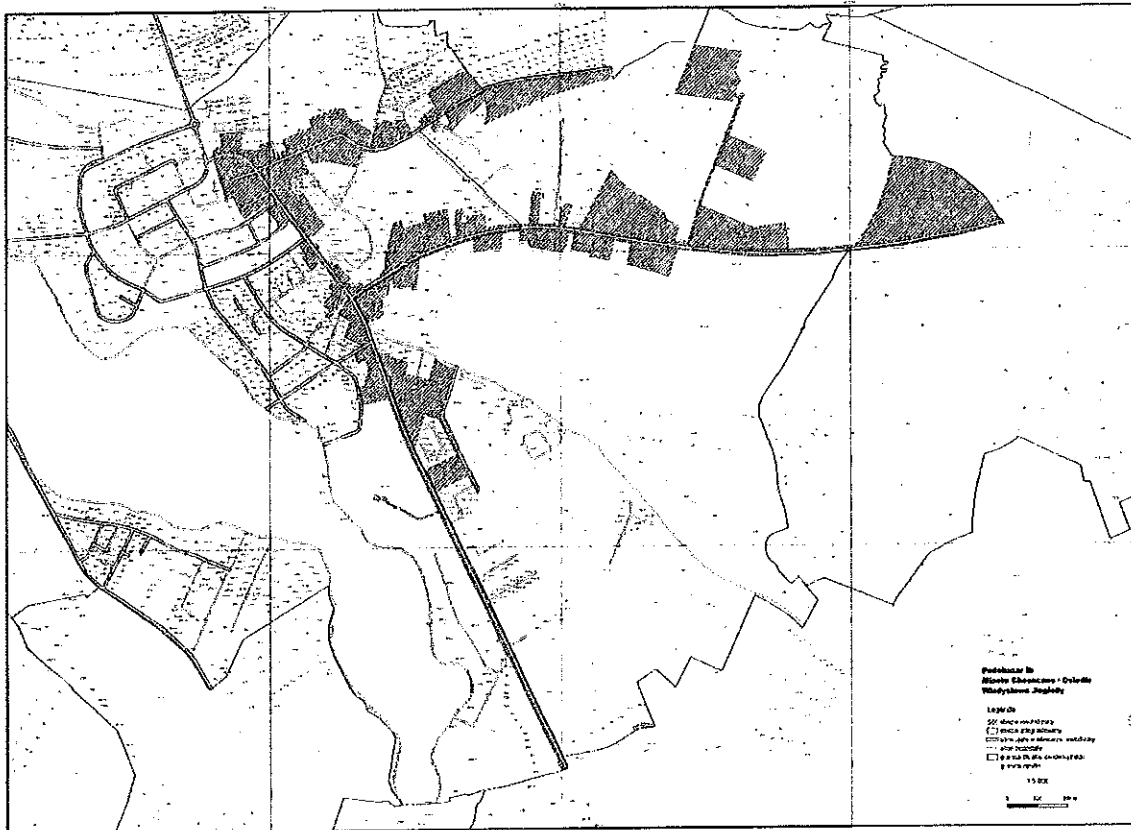
Do potencjałów podobszaru należy zaliczyć:

- ✓ Odnowione szlaki komunikacyjne i piesze;
- ✓ Wysoki stopień koncentracji działalności gospodarczych;
- ✓ Wysoki stopień terenów zielonych;
- ✓ Aktywność społeczna mieszkańców.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 8 Podobszar rewitalizacji Osiedla Jagielly

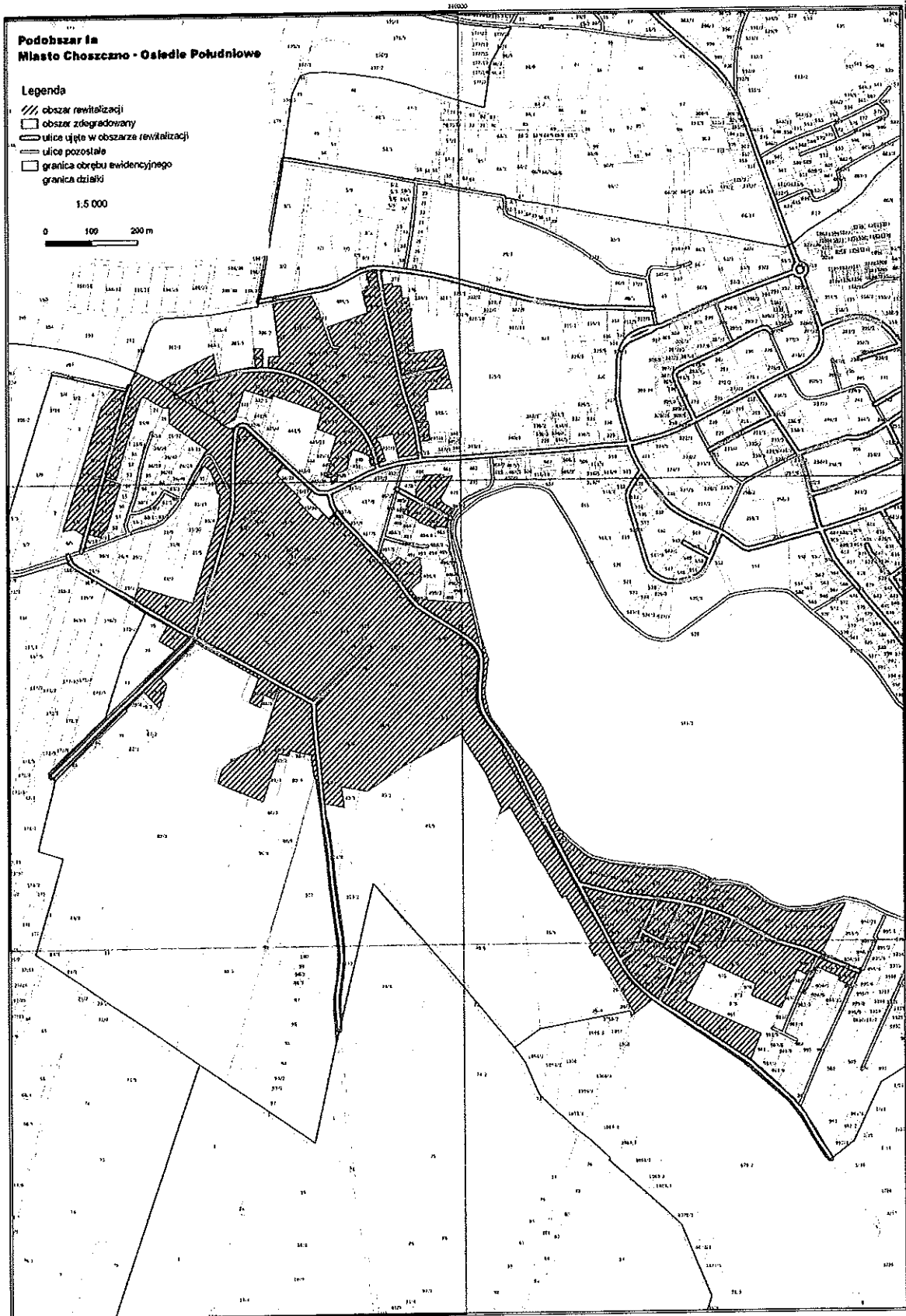

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 9 Podobszar rewitalizacji Osiedla Południowego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Podobszar rewitalizacji Osiedla Południowego skoncentrowany jest na obszarze ulic: 1 Maja, Słowackiego, Fabrycznej, I Armii Wojska Polskiego, Konopnickiej, Kopernika i Roosevelta. Niniejszy obszar charakteryzuje się mniejszym stopniem zurbanizowania, ze względu na swoje położenie na obrzeżach miasta. Występuje na nim wysoka koncentracja opuszczonych budynków, w których kilka lat temu prowadzona była działalność handlowa. Niniejszy obszar zaliczany był do miejsca, w którym kwitła regionalna działalność gospodarcza, jednakże ze względu na zmiany w zakresie oczekiwań konsumentów, migracji osób młodych oraz zwiększenia stopnia koncentracji seniorów, zmniejszył się popyt, który spowodował zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczych przez mieszkańców. Niniejszy proces doprowadził do wzrostu bezrobocia, a także uzależnienia od pomocy społecznej. Część osób przekwalifikowała się i obecnie koncentrują się tutaj działalności gospodarcze związane z naprawą samochodów oraz przetwarzaniem metali. Jest to obszar wprowadzający ruch do miasta, dlatego występuje niskie skoncentrowanie ruchu pieszego. Na podobszarze położona jest szkoła, która nie wymaga prac modernizacyjnych. Południowa część obszaru skoncentrowana jest na obszarze o wysokim stopniu koncentracji zabudowy mieszkaniowej, co wiąże się również z nasileniem stopnia występowania problemów społecznych, wykluczenia mieszkańców i konieczności podjęcia działań aktywizacyjnych. Obszar jest zróżnicowany pod względem problemów, ale ich główną przyczyną jest niemożność znalezienia pracy przez mieszkańców, co wynika z zatracenia funkcji handlowej obszaru. Wzrastająca liczba seniorów wymaga podjęcia działań aktywizacyjnych, tak aby możliwe było wykorzystanie potencjału osób w wieku poprodukcyjnym. Ponadto mogą one służyć swoją wiedzą w zakresie aktywizacji osób wykluczonych, gdyż możliwość przeciwdziałania ich wykluczeniu doprowadzi do zmniejszenia stopnia korzystania z zasiłków, obniżenia stopnia łamania prawa, co przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa. Prowadzenie aktywnych działań na podobszarze przyczyni się do zmniejszenia stopnia przemocy domowej oraz uzależnienia od alkoholu.

Do potencjałów obszaru należy zaliczyć przede wszystkim:

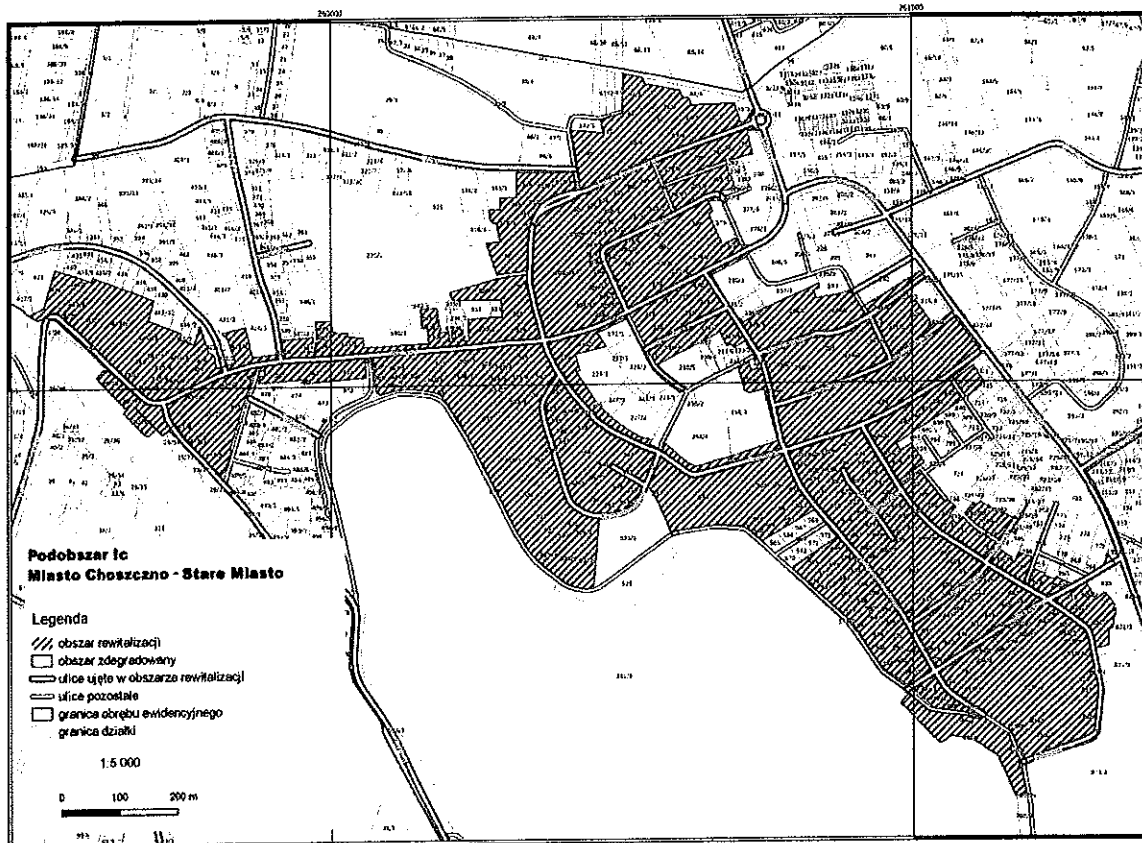
- ✓ Wysoki stan infrastruktury technicznej;
- ✓ Możliwość adaptacji przestrzeni na cele gospodarcze;
- ✓ Zapewnienie wysokiego stopnia funkcji mieszkaniowych.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 65,4 ha oraz zamieszkiwany jest przez 790 osób.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 10 Podobszar rewitalizacji obszaru Starego Miasta

Podobszar Starego Miasta charakteryzuje się potencjałem opartym na centrotwórczym charakterze obszaru. Posiada również wysoki potencjał w zakresie realizacji przedsięwzięć atrakcyjnych społecznie, ze względu na dobrze rozwinięty potencjał organizacji pozarządowych. Na niniejszym podobszarze znajdują się obiekty wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych, ze względu na wysoki stopień ich degradacji technicznej. W kontekście realizowanego procesu włączenia społeczności lokalnej w działania aktywizacyjne, bardzo ważne jest położenie jeziora na obszarze podobszaru oraz urzędu miasta jako instytucji lokalnej. Jednakże koncentracja obszaru w centralnej części miejscowości sprawia, iż występuje znaczne natężenie zjawisk niepożądanych, takich jak chuligaństwo oraz spożywanie alkoholu w miejscach publicznych. Wiąże się to z większą liczbą interwencji policyjnych. Podejmowanie działań na niniejszym obszarze, które będą skoncentrowane na odnowie obiektów kulturalnych, ale również aktywizowaniu społeczności, będzie mogło oddziaływać na cały obszar gminy, ze względu na ważny charakter obszaru.

Wysoka koncentracja negatywnych aspektów społecznych na ulicy Wolności, która jest częścią składową obszaru, a zarazem główną ulicą w mieście wymaga podjęcia działań skoncentrowanych na całkowitej odnowie tego obszaru i zapobiegania rozwojowi negatywnych uwarunkowań społecznych. Mieszkańcy tego obszaru w wysokim stopniu korzystają z zasiłków, co wynika z wysokiego stopnia bezrobocia. Jednocześnie na wzrost ogólnego stopnia wykluczenia wpływa wysoka liczba przestępczości oraz uzależnienia od alkoholu. Niniejsze problemy przenikają się i wynikają z ogólnego poczucia bezsilności mieszkańców, co wynika z ich długotrwałego wykluczenia społecznego. Powodem wykluczenia

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

społecznego jest degradacja całego obszaru powiatu wynikająca z postępującego w latach 90 upadku gospodarstw rolnych oraz późniejszych upadków przedsiębiorstw. Zatrącenie funkcji przypisanych centrum doprowadziło do wzrostu negatywnych zachowań społecznych oraz przekształcenia obszaru w charakteryzujący się znacznym natężeniem problemów społecznych.

W ramach analizy podobszaru konieczne jest wskazanie potencjałów, do których należy zaliczyć:

- ✓ Położenie budynków ważnych społecznie, np. dworzec kolejowy;
- ✓ Wysoki stopień natężenie działalności handlowych i usługowych;
- ✓ Koncentracja aktywności społecznej mieszkańców;
- ✓ Występowanie obiektów rekreacyjnych skoncentrowanych wokół jeziora.

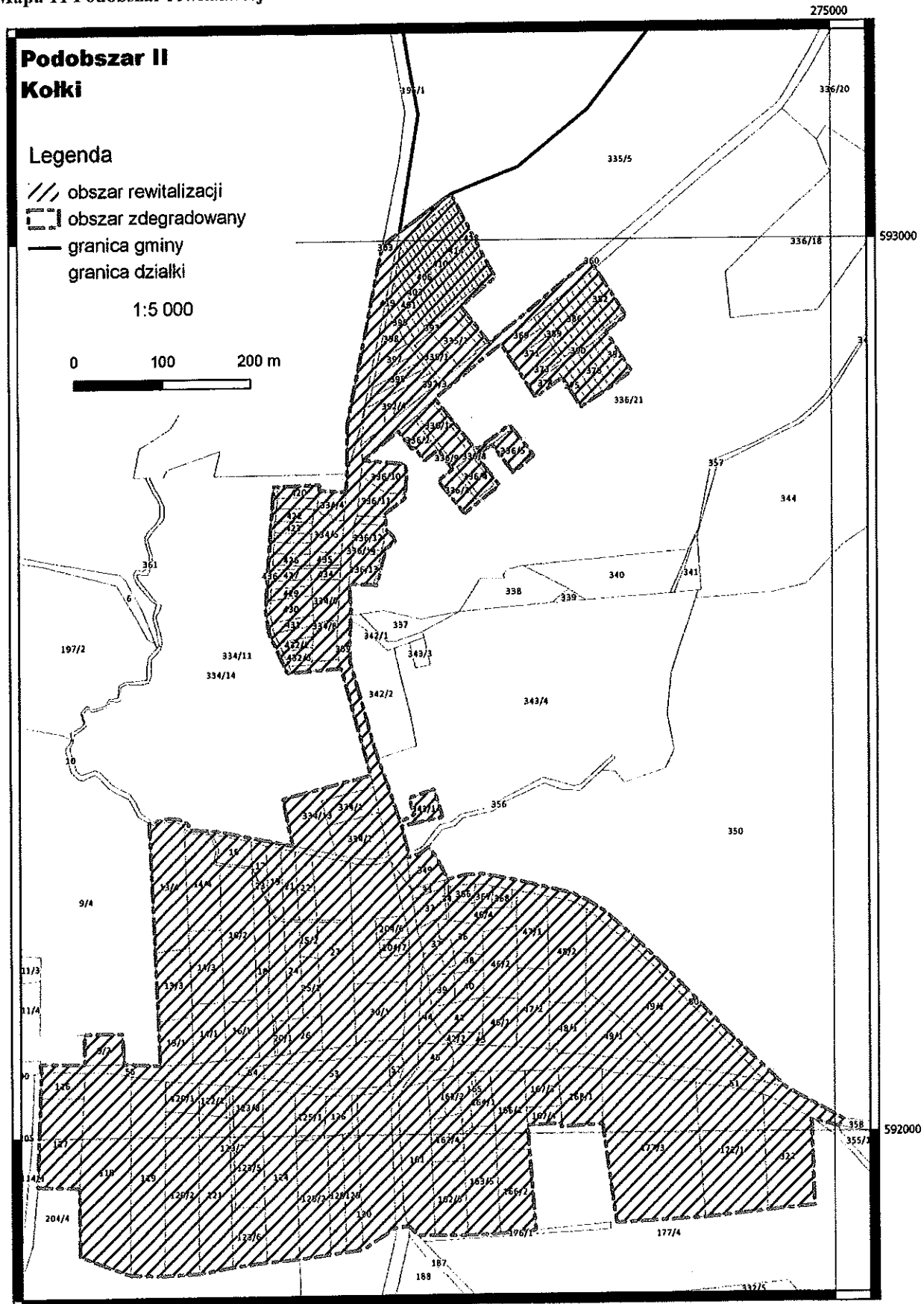
Podobszar Starego Miasta złożony jest z następujących ulic: Wolności, Niedziałkowskiego, Piastowska, Rycerska, 22 Lipca, Mur Południowy, Wybickiego, Bolesława Chrobrego, Mickiewicza, Bohaterów Warszawy.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 63,7 ha oraz zamieszkiwany jest przez 1100 osób.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 11 Podobszar rewitalizacji Kolki

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Podobszar miejscowości Kołki charakteryzuje się wykluczeniem zawodowym mieszkańców wynikającym z degradacji funkcji społecznej pełnionej przez Państwowe Gospodarstwa Rolne. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** miejscowości wynosi 37,9 ha, a liczba osób wymagających podjęcia działań mających na celu ich wyprowadzenie z sytuacji kryzysowej wynosi 50.

Analiza uwarunkowań w miejscowości Kołki pozwala na wskazanie występowania znacznej degradacji społecznej w obszarze osób długotrwanie wykluczonych, które wymagają działań mających na celu ich aktywizację. Stopień pobierania zasiłków na podobszarze przekracza średnią dla gminy, co przy korelacji z wysokim bezrobociem wskazuje na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych skoncentrowanych na aktywizacji społecznej oraz zawodowej. Przyczynami niekorzystnych zjawisk społecznych na niniejszym podobszarze jest ubóstwo mieszkańców oraz bezradność, która wynika z popegeerowskiego charakteru miejscowości. Miejscowość przed upadkiem PGR-u zapewniała pracę wszystkim mieszkańcom oraz osobom z gminy, jednakże po upadku państwowego gospodarstwa rolnego doszło do bardzo poważnego załamania gospodarczego obszaru, który doprowadził do nagłego wzrostu bezrobocia oraz korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej. Bezradność mieszkańców doprowadziła do długotrwałego wykluczenia, a także wysokiego natężenia uzależnienia od alkoholu oraz wysokiego wskaźnika przemocy rodzinnej. Przeciwdziałanie występującym deficytom wymaga podjęcia kompleksowych działań aktywizacyjnych.

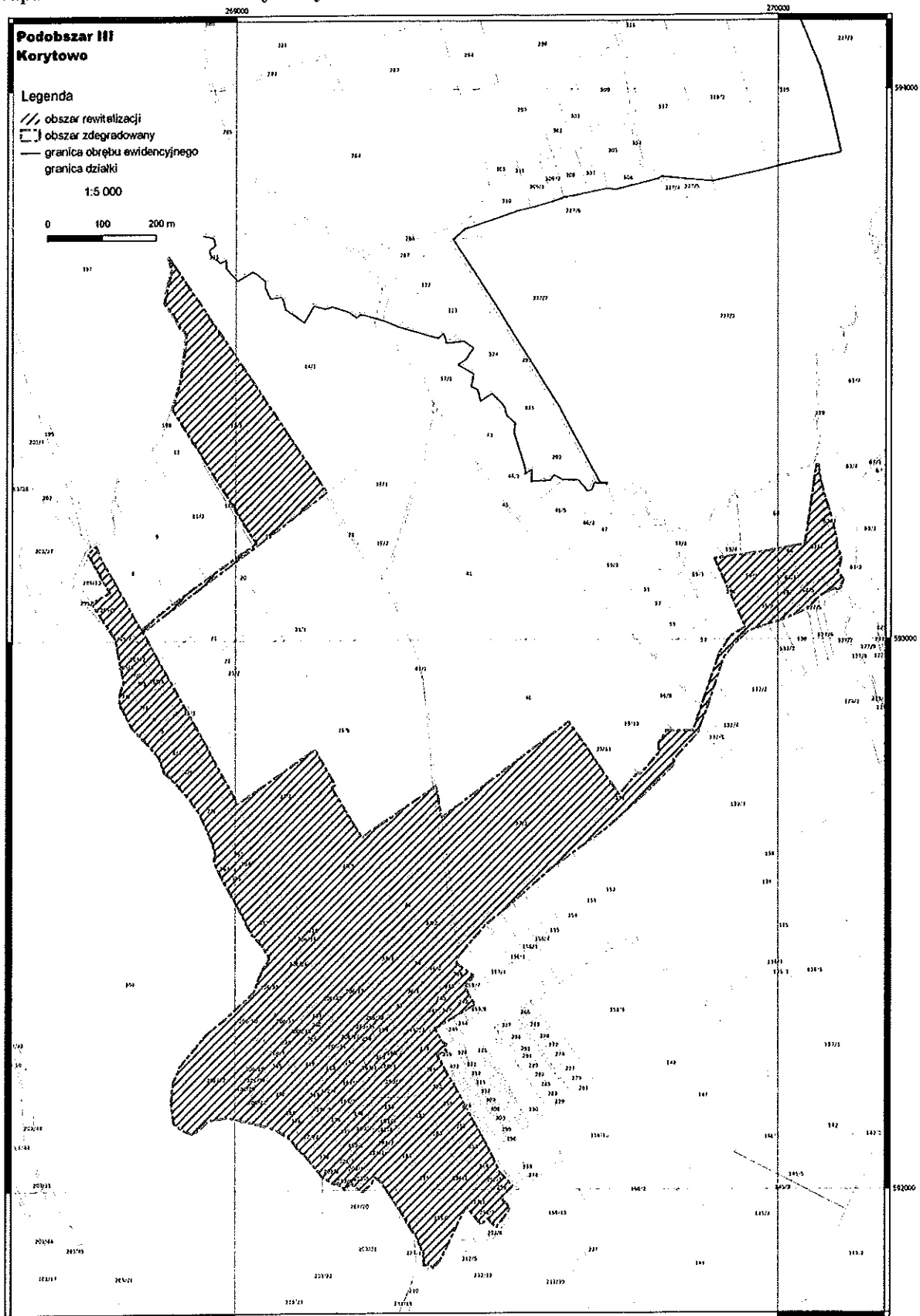
Do najważniejszych potencjałów obszaru zalicza się występujący plac zabaw oraz bliskie usytuowanie jeziora.

Podobszar miejscowości Korytowo pełni głównie funkcję mieszkaniową, jednakże zaliczany jest do obszarów popegeerowskich, co wpływa na wysoki współczynnik długotrwałego wykluczenia mieszkańców oraz trudności w ich aktywizacji. Znaczna część mieszkańców korzysta ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo oraz brak pracy. Występuje również wysoki wskaźnik nasilenia przestępstw, co jest szczególnie istotne w kontekście podejmowania działań rewitalizacyjnych. Obszar miejscowości zaliczany jest do obszarów popegeerowskich, które narażone są na szczególne występowanie zjawisk długotrwałego poziomu wykluczenia społecznego oraz poczucia bezradności wśród mieszkańców. Zaraz po upadku PGR-u doszło na tym obszarze do znacznego wzrostu poziomu bezrobocia (przekraczało 60%), jednakże ze względu na podjęcie działań aktywizacyjnych przez miejscowy Caritas możliwe było obniżenie stopnia wykluczenia. Obecnie na obszarze funkcjonuje Ośrodek Wspierania Rodziny Parafialnego Zespołu Caritas, który przeciwdziała zjawiskom kryzysowym, jednakże występuje konieczność dalszej aktywizacji osób wykluczonych, tak aby możliwe było ograniczenie długotrwałego stopnia wykluczenia wynikającego z uwarunkowań popegeerowskich. Do najważniejszych potencjałów tego podobszaru zalicza się usytuowanie przy jeziorze oraz funkcjonowanie Ośrodka Wspierania Rodziny. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** miejscowości Korytowo wynosi 51,6 ha, a liczba osób wymagających podjęcia działań mających na celu ich wyprowadzenie z kryzysu wynosi 90.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 12 Podobszar rewitalizacji Korytowo

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Podobszar wsi Sławęcín jest obszarem o wysoki stopniu degradacji społecznej szczególnie w kontekście uzależnienia od alkoholu oraz narastania problemu długotrwałego pozostawiania osób bez pracy, co jest szczególnie istotne w kontekście podejmowania działań rewitalizacyjnych, mających na celu wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej. Ponadto wysoka ilość przestępstw, a także przemoc rodzinnej i uzależnienia od alkoholu wpływa na konieczność podjęcia działań przeciwdziałających tego typu zjawiskom społecznym. Przyczynami występujących zjawisk negatywnych jest znaczne oddalenie od stolicy gminy oraz utrudniona możliwość dotarcia mieszkańców od ośrodków miejskich zapewniających pracę. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji Sławęcina** wynosi 18,5 ha oraz zamieszkiwany jest przez 40 osób, które wymagają podjęcia działań mających na celu wyprowadzenie ich z sytuacji kryzysowej. Najważniejszymi potencjałami obszaru są zabytkowy Kościół pw. Matki Boskiej Ostrobramskiej oraz park pałacowy, które mogą stanowić podstawę do prowadzenia działań aktywizacyjnych osób wymagających wsparcia.

Kolejnym podobszarem rewitalizacji jest miejscowość Wardyń charakteryzująca się średnim natężeniem problemów społecznych, jednakże wysokim wpływem negatywnych uwarunkowań gospodarczych (niski wskaźnik przedsiębiorczości) oraz technicznych (wysoki stopień dewastacji obiektów). Problemy występujące na tych obszarach wpływają na bardzo utrudnioną możliwość podjęcia działań mających na celu odnowę obszaru, co wynika również z wysokiego stopnia natężenia osób korzystających z pomocy społecznej. Ponadto występowanie problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu oraz natężeniem zjawisk przemocy w rodzinie powoduje wysoki stopień degradacji. Natężenie problemów społecznych wynika z uwarunkowań obszaru popegeerowskiego, który można scharakteryzować następująco „większość problemów społecznych dotyczących w okresie transformacji społeczności wsi Korytowo i Wardyń wynikało z upadku tamtejszego Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Upadek PGR pozbawił zajęcia znaczną część ludności w wieku produkcyjnym, ale przede wszystkim wiązał się z likwidacją infrastruktury kulturalno-oświatowo-socjalnej (domy kultury, świetlice, przedszkola, opieka medyczna etc.). Byli pracownicy PGR byli słabo wykształceni i brakowało im kompetencji potrzebnych do funkcjonowania w gospodarce rynkowej. Na ich sytuację dodatkowo destrukcyjnie wpłynęły hojne zasiłki dla bezrobotnych przyznane w pierwszych latach po likwidacji PGR, które odzwyczyły ich od aktywności i samodzielności. Dzięki tym zasiłkom, pomocy socjalnej, wcześniejszym emeryturom byli pracownicy radzili sobie jakoś w nowej sytuacji, czego nie można powiedzieć o ich dzieciach. To właśnie dzieci i młodzież byłych pracowników PGR okazały się najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne grupą. Po pierwsze, nie miały wsparcia w swoich rodzicach, od których przejmowały przede wszystkim poczucie krzywdy, bierność i negatywne wzorce zachowania, po drugie zaś – były pozbawione dostępu do zaplecza kulturalno-edukacyjnego niezbędnego dla ich pełnego rozwoju¹⁵”.

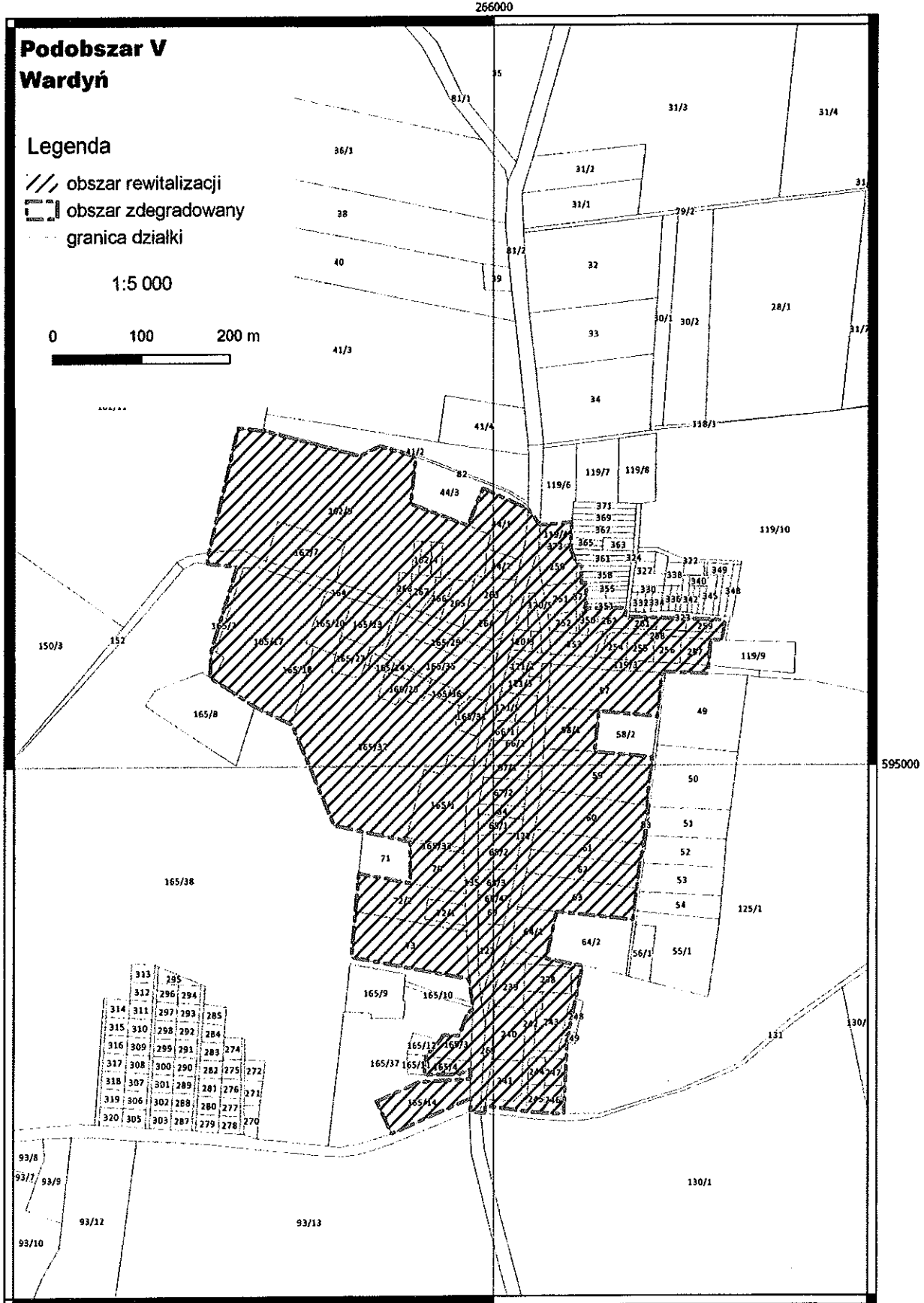
Możliwość korzystania przez mieszkańców z ośrodka jest również najważniejszym potencjałem podobszaru. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** wynosi 23 ha, a wieś zamieszkiwana jest przez 80 osób wymagających wsparcia.

¹⁵ Ekonomia Społeczna. Gospodarstwo w Korytowie, <http://rynekpracy.org/x/470691>, 30.12.2017

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

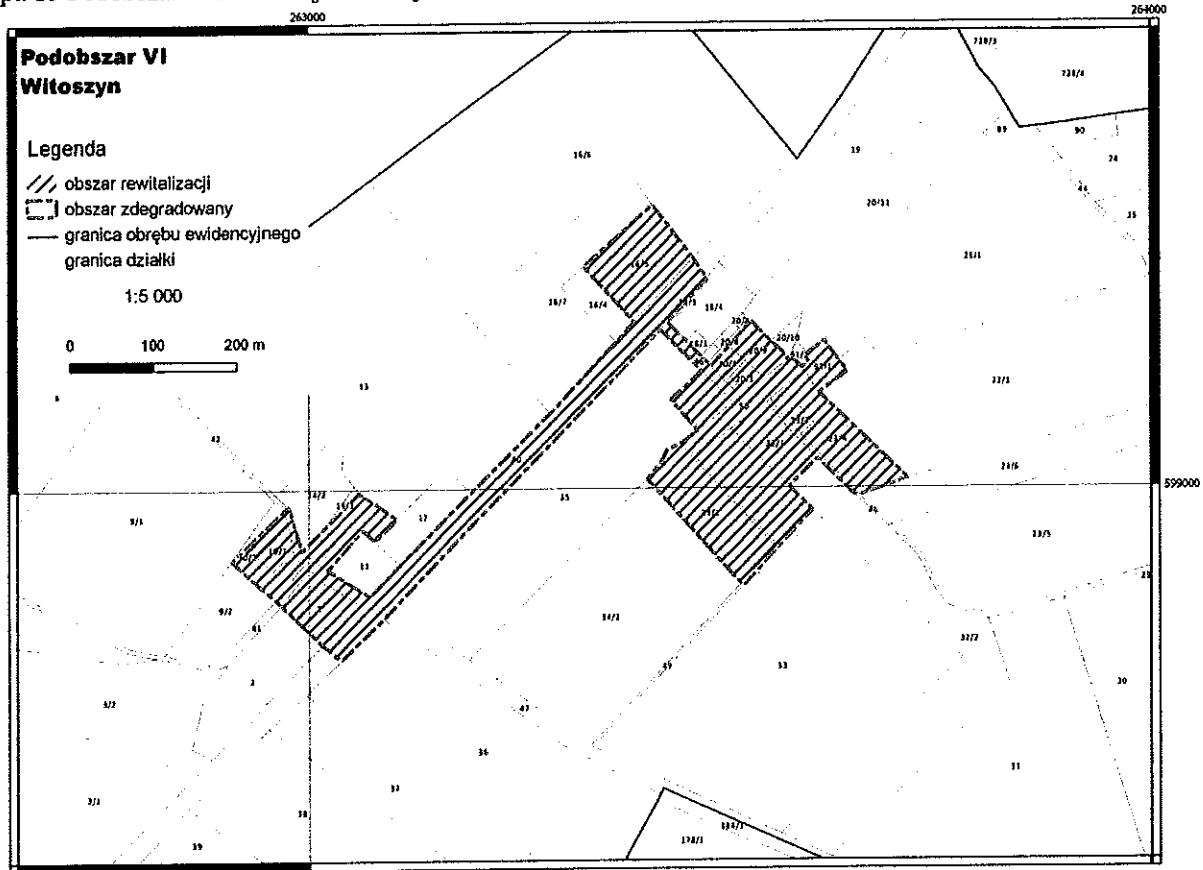
Mapa 14 Podobszar rewitalizacji Wardyń

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 15 Podobszar rewitalizacji Witoszyn

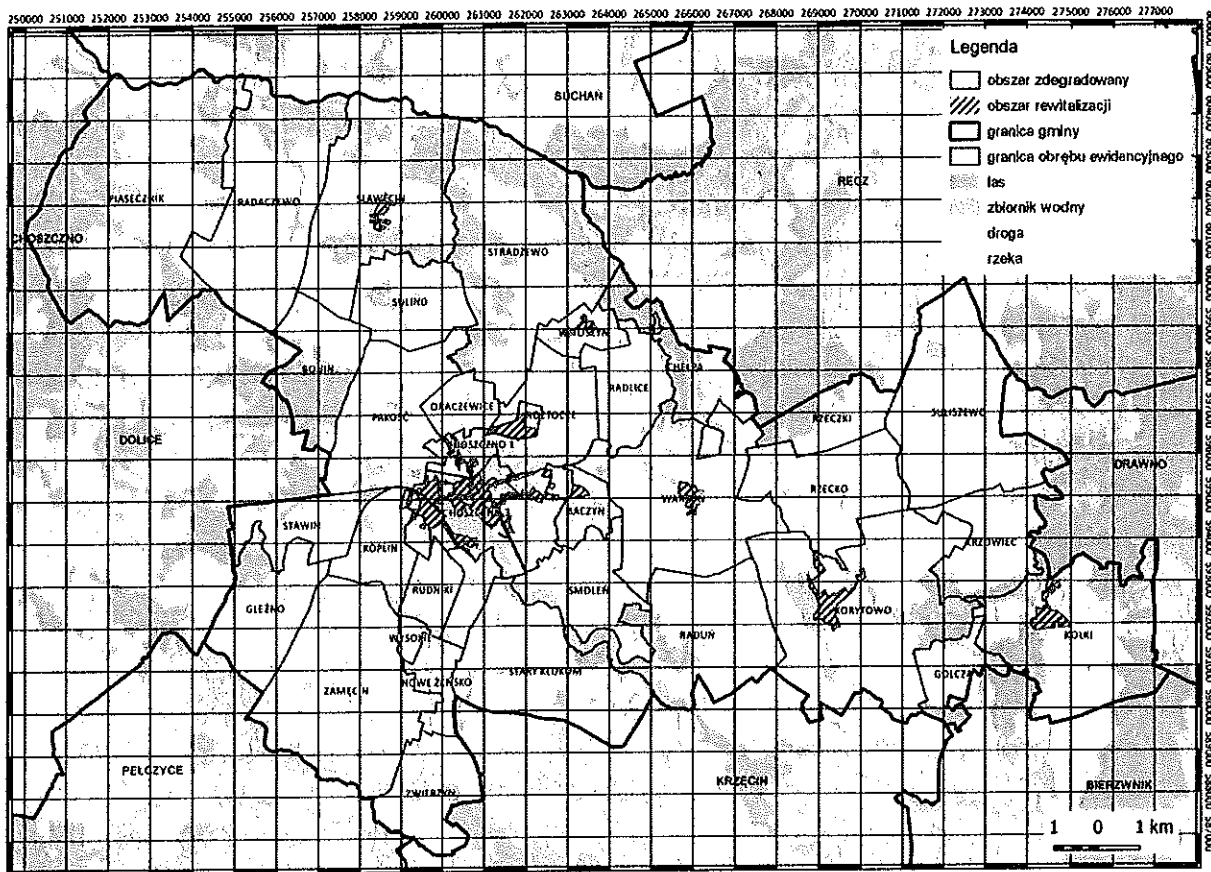
Podobszar rewitalizacji Witoszyn można scharakteryzować jako położoną na terenach popegeerowskich, zlokalizowanych z dala od centralnej miejscowości gminy. Na terenie miejscowości występuje natężenie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem długotrwałego wykluczenia mieszkańców. Znacznym problemem w aktywizacji zawodowej mieszkańców jest brak odpowiedniej ilości połączeń komunikacji publicznej oraz pewne oddalenie od centrum gminy. Niniejsze czynniki są głównym powodem utrzymującego się poziomu wykluczenia społecznego, który przejawia się wysokim poziomem bezrobocia oraz korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji Witoszyna wynosi 8,7 ha i miejscowość zamieszkiwana jest przez 30 osób wymagających działań rewitalizacyjnych.**

Najważniejszym potencjałem podobszaru jest usytuowanie przy drodze wojewódzkiej 151, które umożliwia łatwiejsze podjęcie działań aktywizacyjnych w obszarze umożliwienia osobom możliwości połączenia z centrum gminy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

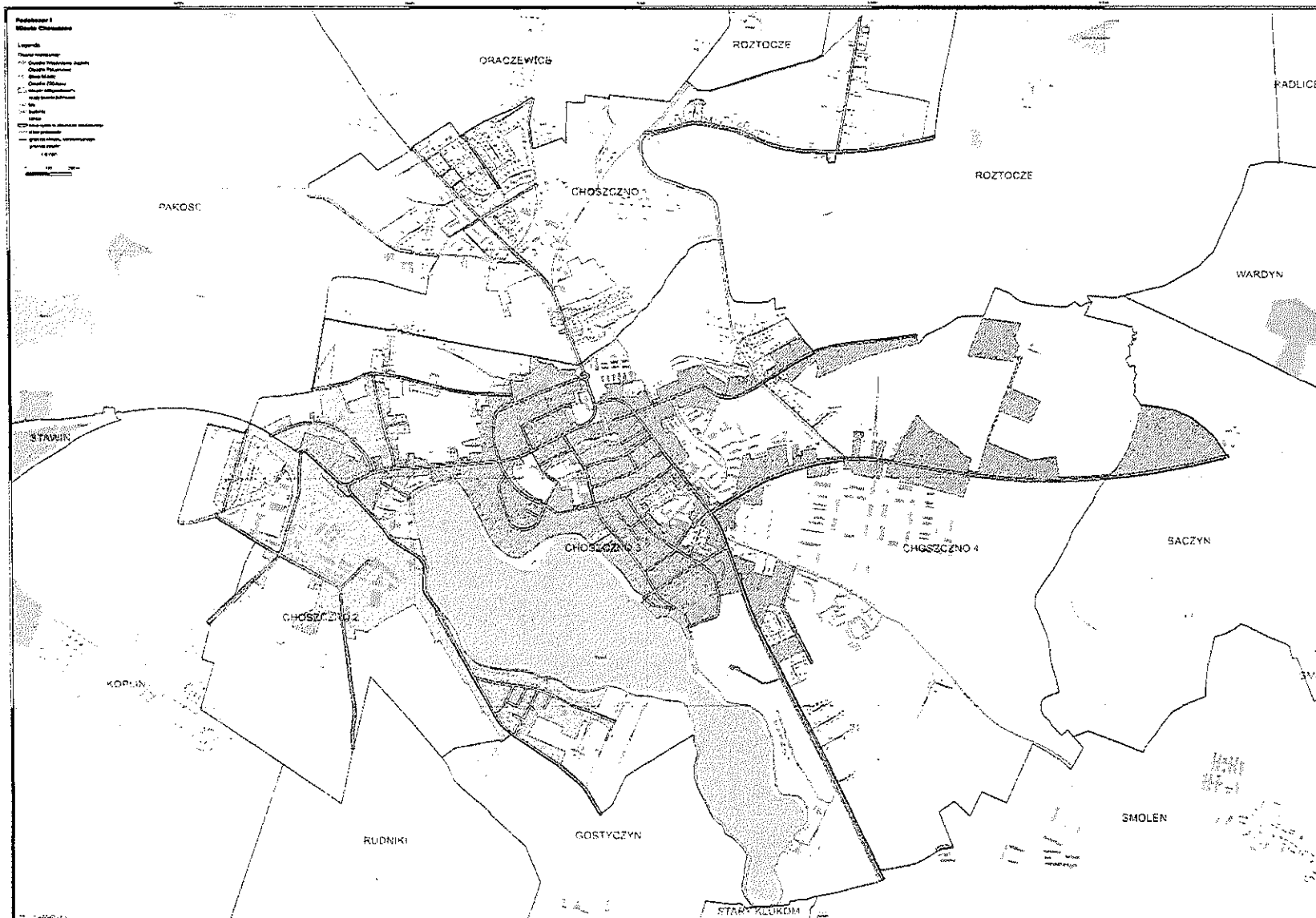
Mapa 16 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji - mapa poglądowa

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

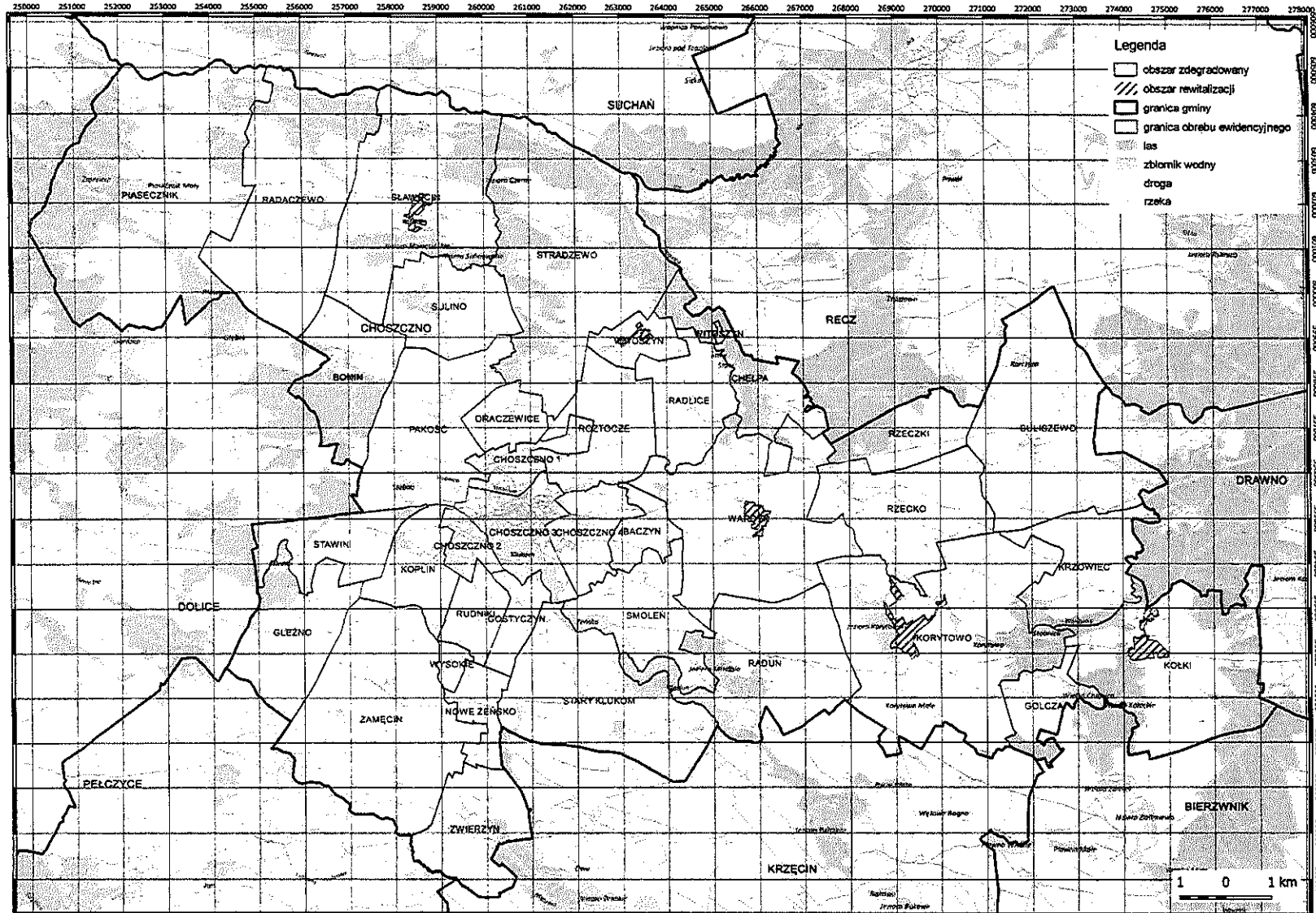
Mapa 17 Mapa obszaru miejskiego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Mapa 18 Mapa obszaru wiejskiego

Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Zadaniem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych, zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych, nadanie przestrzeniom publicznym waloru przyjaznego otoczenia i uzbrojenie kapitału ludzkiego w narzędzia, w szczególności infrastrukturę pozwalającą na realizację inicjatyw oddolnych w celu utrwalenia efektu rewitalizacji. Potencjały obszarów zdegradowanych przeznaczonych do rewitalizacji są rezultatem diagnozy sytuacji kryzysowych zidentyfikowanych w obszarze społeczno-gospodarczym, spacerów studyjnych zrealizowanych na terenie Gminy i obszaru rewitalizacji. W celu wskazania wizji obszaru rewitalizacji dokonano **analizy SWOT dla obszaru rewitalizacji**; analiza SWOT¹⁶ jest przeglądem uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz stanowi ważny element procesu planowania.

Tabela 23 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Choszczno

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wysoka jakość dróg na obszarach miejskich	Wysoki stopień degradacji budynków przemysłowych na obszarze gminy
Dobre skomunikowanie obszaru z drogami wojewódzkimi	Wysoki stopień natężenia problemów związanych z przemocą na obszarach wiejskich
Aktywne organizacje pozarządowe	Wysoki stopień uzależnienia osób od alkoholu na obszarach wiejskich
Wysoki potencjał miejsc atrakcyjnych turystycznie oraz mogących stanowić miejsca rekreacyjne dla mieszkańców	Zdegradowany budynek dworca kolejowego niezapewniający podstawowych usług obiektu publicznego
Spadający poziom bezrobocia oraz pobieranych świadczeń społecznych na przestrzeni lat	Wysokie natężenie ruchu kołowego na obszarze centrum miejscowości, ze względu na drogę wojewódzką
Infrastruktura techniczna umożliwiająca realizację procesu aktywizacji społecznej i zawodowej	Zmniejszająca się liczba ludności gminy, spowodowana niżej demograficznym oraz migracjami
Pozyskanie środków unijnych oraz realizacja projektów związanych z edukacją, aktywizacją mieszkańców i reintegracją	Niewielka ilość przedsięwzięć rozrywkowych oraz aktywizacyjnych, które byłyby skierowane do mieszkańców
SZANSE	ZAGROŻENIA
Kompleksowe podejmowanie zaplanowanych działań na obszarze rewitalizacji	Utrudniona promocja organizowanych przedsięwzięć, ze względu na większą atrakcyjność gmin nadmorskich
Wykorzystanie założeń ekonomii społecznej do aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji	Niewystarczające środki własne gminy na realizację projektów infrastrukturalnych oraz projektów społecznych
Wykorzystanie aktywnych organizacji pozarządowych do realizacji działań mających na celu włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji	Utrzymywanie się wysokiego wskaźnika osób wykluczonych społecznie pomimo podejmowanych działań aktywizacyjnych

¹⁶ Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

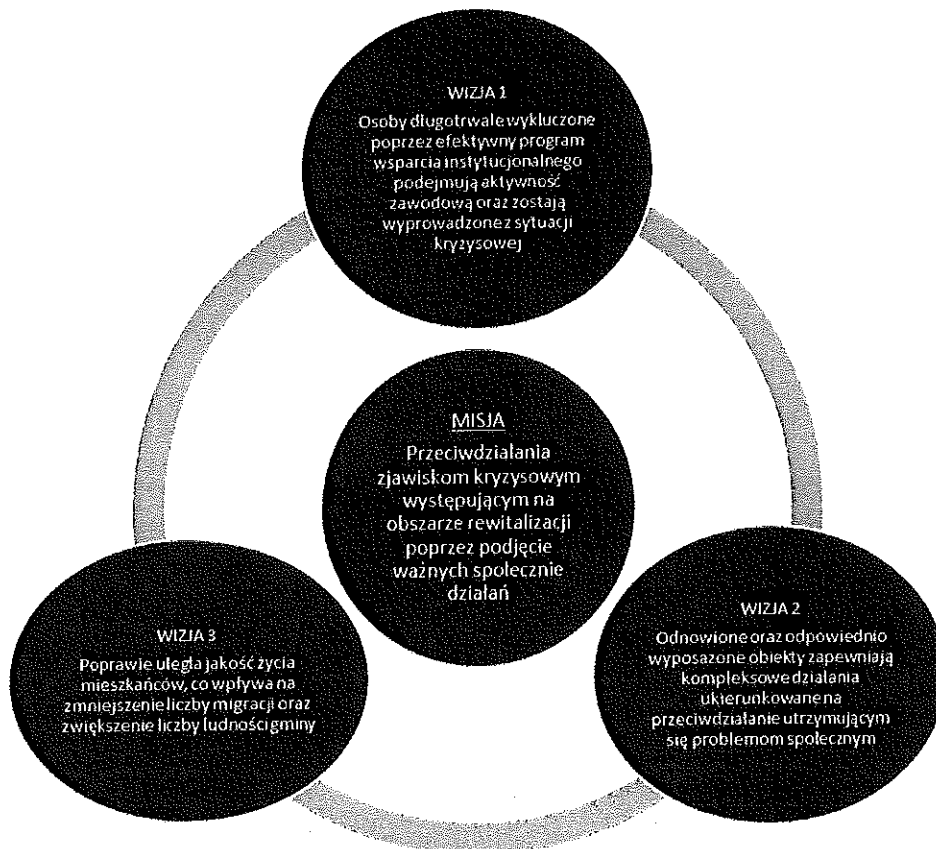

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Odnowa miejsc znajdujących się na obszarze mieszkalnym i zwiększenie ich potencjału społecznego	Brak możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych na działalność społeczną oraz odnowę infrastrukturalną
Pozyskiwanie środków ze źródeł krajowych oraz środków unijnych (Regionalny Program Operacyjny oraz programy krajowe)	Bierność zawodowa i społeczna osób z terenów popegeerowskich

Źródło: Opracowanie własne

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia Programu. Wizja oparta jest na realizacji procesu aktywizacji społecznej osób wykluczonych oraz odnowy obszarów zdegradowanych, na których możliwe będzie realizowanie działań mających na celu włączenie mieszkańców. Ważnym aspektem jest poprawa jakości życia mieszkańców, która będzie możliwa poprzez podjęte działania oraz wpłynie na możliwość dalszego rozwoju gminy. Niniejsza wizja oparta jest na misji realizowanej w ramach programu, która zakłada, iż konieczne jest przeciwdziałanie zjawiskom kryzysowym poprzez podejmowanie ważnych społecznie działań niezbędnych do kompleksowego rozwiązania problemów.

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CHOSZCZNO NA LATA 2017-2023

Tabela 24 Zmiany w zakresie zjawisk negatywnych na wszystkich podobszarach rewitalizacji

Zjawisko	Opis zmian
Bezrobocie	Ze względu na cykliczne realizowanie działań aktywizacyjnych mających na celu włączenie mieszkańców do uczestnictwa w rynku pracy, zwiększa się liczba osób pracujących, co w szczególności obejmuje osoby długotrwale wykluczone, które nie posiadały wystarczających kompetencji zawodowych.
Ubóstwo	Aktywizacja mieszkańców realizowana poprzez organizowane przedsięwzięcia wpływa na wyprowadzenie osób ze środowiska, które ograniczało ich możliwości do podjęcia zatrudnienia, a poprzez prowadzenie działań aktywizacyjnych w obszarze zawodowym osoby znalazły zatrudnienie.
Wykluczenie społeczne	Stworzenie możliwości do podjęcia działalności zawodowej przez osoby wykluczone społecznie, a także atrakcyjniejszego spędzania czasu wpływają na zmianę środowiska, w którym osoby prowadzą swoją aktywność, co jednocześnie spowoduje ich włączenie do społeczności lokalnej.
Przemoc	Organizowanie stałych warsztatów w obiektach użyteczności publicznej oraz możliwość zapewnienia specjalistycznego wsparcia wpływa na ograniczenie skali przemocy w rodzinie.
Starzenie społeczności	Zmiany infrastrukturalne oraz organizowanie działań skierowanych na zapewnienie aktywności społecznej mieszkańców wpływa na możliwość zapewnienia aktywności osobom starszym, co przyczynia się do ich włączenia do społeczności lokalnej, a także zapobieżenia wystąpienia negatywnych zjawisk w kontekście poczucia wykluczenia społecznego osób starszych.
Migracje	Podjęcie bezpośrednich działań mających na celu odnowę obszaru i marginalizowanie deficytów w poszczególnych uwarunkowaniach wpłynie na zwiększenie atrakcyjności gminy i zapobieganie migracjom.